

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezapris reklamacije se pošiljajo presto.

Občinske volitve.

Demokratije so skoraj v vseh krajih začeli z vztrajno agitacijo za občinske volitve. Volilni zakon še ni uradno objavljen. Ne ve se torej na način, ki izključuje vsak dvom, kdo ima pravico voliti in kako se bo volilo. Sedanja liberalno-socialistična vlada prikriva volilni zakon našemu ljudstvu, le svojim somišljenikom ga je dala na znanje po političnih glavačih demokratske stranke. Da je to navadna politična goljufija in lumparija, ki jo uganjajo liberalni poglavarji, o tem je sodba pri našem ljudstvu soglasno storjena. Naš narod bo pri volitvah liberalnim sleparjem dal primeren odgovor. Svoje somišljenike opozarjamo na to, naj ne gredo liberalcem nikjer na limanice, naj ne podpišejo nobene kandidatne listine, ki jo jim predloži kak liberalec ali samostojnež ali socialni demokrat. Vse sestavljene in podpisane kandidatne liste niso pravno veljavne, dokler še niso občinske volitve razpisane. Naj torej vsak naš somišljenik prekliče podpis, ki ga je dal na listino, predloženo od naših nasprotnikov. Sedaj je še čas preključiti, če tudi liberalci in drugi protivniki to zanikajo. Kandidatne listine, ki bodo veljavne za volitve, ko že bodo volitve razpisane, bodo morale imeti pravo obliko, predpisano od zakona. Torej preključite svoje podpise, dane liberalcem, samostojnežem, socialnim demokratom. V občeh pa ničesar ne storite v zadevi občinskih volitev brez vednosti odbora Kmetijske zveze, okrajnega ali vsaj krajevnega odbora. Nasprotniki hočejo napraviti zmedo v naših vrstah. Somišljeniki, pozor in sloga!

Važno za občinske volitve.

Občinski volilni red za Slovenijo, ki ga je skrbel predsednik deželne vlade dr. Grega Žerjav, obsega 65 paragrafov. Volilni red je tako zavil in zveržen, da bo treba temeljitega proučevanja, da ga bo vsak naš zaupnik in agitator dobro razumel. Tajništvo Kmetijske zveze bo poslalo te dni vsem župniškim odborom naše stranke potrebna navodila. Za danes navajamo samo najnujnejše.

LISTEK.

Januš Goloc.

Pozdravi rojakov.

(Dalje.)

Ženska družba je prisiljeno potihnila pri našem vstopu, ko so pa spoznale v meni domačega rojaka, je kmalu zašumelo po krčmi, zaoril je ženski smeh, in že so začele pri dveh mizah: „Sestre vesele vse, tra-la-la-la.“ Vojak domačin z medaljami na prsni, ki je sedel v krogu žensk, je razkladal poslušalkam, da zavzemam jaz kako presneto nizkotno šaržo, ker nisem prinesel prav nobene kolajne, ki jo že ima, saj ono ta bronasto ali železni križec, vsak konjuh pri vojaki.

Požrl sem domnevano vojaško zaplankanost moje malenkosti, motril sem rajajočo družbo, nisem se mogel uživet v verjeti: ti vsled obilo popitega vina razposajeni ljudje bi naj bili moji domačini in rojaki sedaj v preresni in prežalostni dobi svetovne vojne. Na vseh obrazih razgretost, razposajenost, surovo kihetanje in neubrano zaokrožena vinska pesem iz ženskih grl. Pri tem pogledu sem se postavil takoj pred vprašanje: Kaj bi rekli, ako bi videli to sliko rajajočih žensk moji bratje iz graškega invalidnega doma? Ne, ne, do one nedelje se mi niti sanjalo ni, da pozablja tudi kmetška vas: V vojnem času smo, na tisoče jih umira ali ohromeva vsaki dan; mi pa popivamo, razgrajamo in se ravšari ter puli po več žensk za enega vojaka, ki se je iztrgal iz vojnega metža za par dni oddiha.

Ženske krog mize se res niso zadovoljile samo s petjem in razposajenim krohotanjem, navile so hreščeči gramofon, začel se je ples. Vrtele se je ženstvo samo med seboj, ker moških ni bilo in se jim niti ni ljubilo, krožiti po nepotrebnem v julijski vročini.

1. Volilni imeniki.

Začasne volilne imenike, ki so jih župani morali do 10. januarja vpsolati okrajnemu glavarstvu, dobijo v nekaterih dneh vrnjene. Ko bo vlada razpisala občinske volitve, mora župan imenike razgrniti v splošen vpogled v svrhu reklamacij. Vsakdo ima pravico vpogledati imenike in sicer tekom osem dni po dnevu prve objave na občinski deski. Zaupniki Kmetijske zveze, pozor! V krajih, kjer je župan ali gerent naš nasprotnik, strogo pazite, kedaj bo prišel tak razglas na občinsko desko.

2. Ugovori in reklamacije.

Ugovore ali reklamacije sme vlagati vsakdo, ki je vpisan v volilni imenik, kakor tudi vsak zase, da se ga vpiše v volilni imenik. Za vsako reklamacijo mora biti vložen poseben ugovor in mora biti opremljen z dokazili, kotera mora na zahtevo stranke izdati vsaka oblast brezplačno. Župan mora ugovore tekom treh dni predložiti okrajnemu glavarstvu.

3. Kdo mora biti v imeniku volilcev?

Pravice voliti imajo vsi 21 let stari državljani moškega spola, ki imajo vsaj, kolikor je dosedaj znano, 2 leti (najbrže se bo pa ta doba skrajšala na šest mesecev) svoje redno bivališče v občini, ali ki kot javni nameščenci, nameščenci zasebnih železnic, v dušnem pastirstvu ali v službi cerkvenih oblasti nameščeni duhovniki, notarji, odvetniki, inženirji, zdravniki, živinozdravniki ki vsaj od začetka prve razponilne volilnega imenika redno živajo v občini; nadalje ženske, ki samostojno gospodarijo na svojem posestvu ali obrti, oziroma na posestvu ali obrti svojih odsotnih mož, mladoletnih ali odsotnih otrok, katerim je vsaj eno leto predpisan državni neposredni davek, dalje ženske, ki so dovršile vsaj osem razredov ljudske šole, ali meščanske šole, ali štiri razrede kake srednje šole. Opozoriti je treba, da odsotnost iz občine vsled vojaškega službovanja se ne smatra kot ukinjenje bivališča.

4. Število občinskih odbornikov.

Če je po zadnjem ljudskem štetju v občini manj kot 500 prebivalcev, volijo 10 odbornikov in 10 na-

menstnikov, če jih je manj kakor 2000, volijo 16 odbornikov in 16 namestnikov, manj kot 5000, 24 odbornikov in 24 namestnikov, manj kot 10.000, 32 odbornikov in 32 namestnikov, manj kot 20.000, 36 odbornikov in 36 namestnikov itd.

5. Kandidatne liste.

Ker že sedaj nasprotniki hočejo zaradi kandidatnih list delati zmešnjavo, opozarjamo pristaše, da strogo pazijo v vsaki občini na predpise radi kandidatnih list. Občinske odbornike in namestnike je voliti po obveznih listah, to se pravi, vse politične skupine, oziroma stranke, morajo predložiti županu do določenege roka to je, najpozneje v 5dneh po razpoložitvi pravomočnih volilnih imenikov, to se pravi: imenikov, ki so vsled reklamacij po odobritvi oblasti končno veljavni. Zaupniki pazite zlasti tudi na ta rok, da ga ne zamudite, ker so sicer vse pozneje oddane kandidatne liste neveljavne. Vsaka 4., 8., 12. itd. oseba na kandidatni listi sme biti tudi ženska, ki ima seveda tudi pravico voliti.

Prehrana, delo in valuta.

Dobro znana je čitateljem ptičja volitev kralja. Vse ptice je pri tekmi za kralja v poletu v zračno višino nadkrilil orel. Ko je prekosil v letanju vse svoja sotekmece, se je začel spuščati proti tlom. V tem trenutku smukne izpod orlovih peruti ptič palček ali kraljiček. Ker je tičal skrit med orlovim perjem, je bil izpočit. Ko je orel obnemogel v poletu, ga je hotel ta prefriganec nadkriliti in se je dvignil višje od orla. Radi te goljufije so mu nadjali ptiči ime: kraljiček.

Ljudska stranka in palčki.

Ze med vojno, osobito pa pri preobratu je dvignila naša Ljudska stranka liki ptica orel slovenski narod v višine svobode, samostojnosti in prostosti. Ko je priplula naša stranka v višine narodne samostojnosti, pa so izfrčali izpod njenega perja razni palčki in kraljički: demokrati (liberalci, samostojni) in socialni demokrati. Povspele so se te stranke v vladne višine brezobzirnega samodržtva. Vendar s to nad-

Mati so silili na odhod iz te lahkomišelnice družbe, čakal sem se, da vidim konec te ženskopivske komedije.

Ali vam ni zlodej prinesel skozi duri ono črnuhasto babnico z dvema otrokoma, kateri smo se navlaš izognili na razpotju ob cesti. Kar brez vsakega vprašanja za morebitno dovoljenje je prisedla tik mene, si nalila kozarec in pila na naše zdravje. Menila je samo, saj gospoda že itak poznam iz cerkve Marije v Puščavi. Nikakor se nisem mogel načuditi, kako je ta vojna zastupila rojstvo vas in osobito ono omoženo ženstvo, ki je vlekle podpore za možmi, ki so neizmerno trpeli in umirali po raznih bojiščih.

Nisem utegnil na dolgo razmotrivati o tem vojnem pohujšanju v obsotelski dolini, ko je razpotegnil prijatelj Joško svoj od let že razbrzdani obraz v strašne prepeade bojazni in začudenja. Sedel sem s hrbtom tik ob sobnih durih, da nisem mogel videti, kdo prihaja, kaj se godi pred vrati, ker razodeva moj prijatelj že na življenjsko preizkušnem obrazu toliko strahu.

Vsa družba v sobi je trenutno utihnila, a med mene in ono zraven mene sedečo baburo je nekdo udaril z dolgo, široko in novo sirkovo metlo. Kozarci so zacingljali, liter se je prevrnil... cela ženska družba je zopet buknila v glasni krohot in posmeh. Ogleдал sem se. O ti strah! Starikave ženske mačje oči so se zasadile v mene, starka je porinila svojo brezzobno spodnjo čeljust za peden na dolgo izpod zgornje, tresnila z ного ob tla in zarežala:

„Tako, nečimurnica, sedaj popivaš s soldatom, jaz te pa čakam že ure pri križu ob cesti!“

Sedaj sem pa tičal v gnojnici babjega preraka po nedolžnem in pahnen v občni posmeh čisto prisiljeno. Gadje razkačeno bable je sikalo v moje sosedo z vsemi psovskimi, sirkova metla je počivala na mizi med prevrnjenimi kozarci in litrom, mi vsi krog mize smo ostrmeli, ženstvo krog sosednih miz se je škodoželjno krohotalo meni in oni črnuhasti tujki, ker nas je udrihnila s sramotno sirkovo metlo starka sambognasvaruj — Falotova Urša.

Moja mati se je zavedla prva. Falotki je zaludala v obraz:

„Kaj, starjača, pa tepež mojega sina z metlo?“

Urša pa se je odrezala hladnokrvno:

„Kaj zlodeja, tvoj sin je vendar gospod, ne pa soldat, ki popiva z našo Mico!“

Res nisem znal, ali bi naj ostal in vztrajal na sramotnem odru, ali bi se naj branil in zagovarjal, ali jo popihal iz te družbe proti domu.

Babnice so se prerekale med seboj, druge so se smejele, jaz pa sem sedel kot štor na svojem stolcu v strahu, da me oplahne Falotka še enkrat s sirkovo metlo. Iz celega ženskega prepira sem posnel toliko, da je moja črnomufasta sosedna snaha stare Falotove Urše in doma od Sv. Lovrenca na Pohorju. — Danes se je namenila na postajo in proti domu na Pohorje, s taščo ste si dali sestanek pri križu ob cesti. Urša je čakala na snaho, da jej da novo metlo, katere ni dobila na Pohorju, a čakala je zaman, snaha je dobila mesto pri križu, v krčmi poleg soldata.

Ženske so se pa konečno po dolgem pričkanju sporazumele v toliko, da je pregledala Urša celi položaj, pobrala z mize metlo, se vsedla zraven snahe, in si hotela naliti še ona čašo iz našega litra, katerega je prevrnila z metlo. Niti z eno besedico se ni opravičila radi zamaha z metlo, le z mačjimi očmi je bliskala po nas vseh v gotovem pričakovanju, da ji kateri izmed nas postreže s polno čašo.

Cele komedije, katero je zaključila stara Falotova Urša z metlo na mojo ramo, mi je bilo dovolj. Ojunačil sem se toliko, da sem pobral svoje zbegane ude, se dvignil iz stolca in jo ubral skozi duri med ženskim posmehom na presto.

Tako sem bil sprejet od vojakov in domačinov v vaški krčmi z metlo izpod roke same Falotove Urše, ko sem se vrnil med nje po dolgih letih trpljenja in gorja kot usmiljenja vreden invalid.

Za menoj sta jo tudi prikurila mati in Joško, Joško se je smejal pritajeno, mati pa je bila mnenja, da sem si cele sramote in za vojaka poniževalnega udarca z metlo kriv sam, ker sem silil v krčmo na Gospodov dan. Nisem se pral ali opravičeval, bil sem

vlado teh naših političnih palčkov in kraljičkov ni nikdo zadovoljen, je nikdo ne odobrava, ta vlada je v škodo celi trobratski nam državi. Da so vladni demokrati in socialisti res pravi palčki, nam dokazujejo njih narod in državo goljufivi poleti v politične, valutne in gospodarske višave.

Prehrana in delo.

Tako dolgo in dolgo so prekuhavali demokrati in socialisti valutno vprašanje, da so skuhalo brozgo, katero odklanjajo sedaj vse stranke, namreč zamenjavo dinarja s krono v razmerju 1:4. Potem te izmenjave bodo prizadeti vsi sloji, najbolj seve zopet naš kmetijski stan. Edina narodu koristna izmenjava bi bila 1:1, da dobimo novi denar in se prepreči utihotapljanje avstrijskih bankovcev. In to našo valuto v izmenjavi 1:1 bi naj poboljšalo po vzgledu Nemcev — čelo. In za delo, osobito industrijo, bi morala skrbeti država. Kako pa? Z dobro prehrano ljudstva. Povsod med delavskimi sloji imamo dan na dan štrajke, in zakaj? Delavstvo stavka radi pomanjkljive prehrane. Kaj pomagajo dnevno večje plače delavstvu, kruha mu naj da država, pa bodo takoj nehali štrajki! In tega kruha bi država lahko dala, ker smo poljedelska država, ki je že izvozila na stotisoče vagonov žita v inozemstvo. Zakaj ta izvoz, ko nam pa tu doma manjka kruha, je že koruza po 6—7 K 1 kg in moka velike nad 10 K 1 kg. Ako bi se bili ti stotisoči izvoženega kruha, mesa in masli porazdelili po znižanih cenah med ljudstvo, bi ne bilo štrajkov, bi imeli ljudje večje veselje do dela, bi rastle naši proizvodi in bi se boljšala naša valuta, kakor pri Nemcih, kjer se dela z veseljem in brez stavk. Kruh pa bi naš Jugoslavija izvažala še le tedaj, ako bi bili mi v kraljevini vsi siti, zadovoljni in pri delu.

Prehrana in industrija.

Država bi naj podpirala z dobro prehrano industrijo. Industrija bi dvigala valuto. Zakaj se tu pri nas ne stavi tovarn in se ne začne z drugimi podjetji? Ker nobeden tozadevni podjetnik ne more več in

se ne upa preživeti in prehraniti delavstva. Obrtniki, ki so imeli še pred kratkem po 10—20 delavcev, jih sedaj odpuščajo, ker ni dobili prehrane. Ako bo naša demokratsko-socialistična vlada še izvažala prehrano, bo pri nas delo vedno bolj pojemalo, se bodo dnevno ponavljali štrajki in do kakega razvitka in napredka v industriji sploh prišlo ne bo. Ako pa pri nas ne bo veselja do dela in podvzetnosti za industrijo, bo naša valuta vedno slaba pri vsej sedanji izmenjavi 1:4. Naše delo, industrija in valutno stanje se v zvezi s prehrano, katero vodi v ljudsko nezadovolje in v državno škodo demokratsko-socialistična vlada beograjskih palčkov.

Vlada in prehrana.

Ko je bil dr. Korošec minister prehrane, je bilo dovolj kruha, ni bilo štrajkov, delo je šlo izpod rok, zanimanje za našo industrijo je raslo. Sedaj pa, ko krmari prehrano socialist Bukšeg, pa imamo samo štrajke, skoro nič kruha in vedno večjo draginjo. — Pod vlado palčkov (demokratov in socialistov) se ne bo nikdar narod oživel za delo in industrijo in vse ministrske preizkušnje glede valute bodo popolnoma zaman.

Naša vlada bi se morala zavedati, da je naša država na vse strani razpokana hiša, katero je pretresal potres svetovne vojne skozi pet let. Ako se hoče razpokano in razdrto hišo popraviti, se mora iti na delo. Ako mislijo gospodje ministri, da bodo popravili razpokano hišo naše valute samo z naredbami pri zeleni mizi, se motijo. Treba bo vendar se enkrat lotiti dela in delo zahteva prehrano!

Edino poljski pridelki, katere prideluje naš vrtičkmet, lahko dvigne o našo valuto, pa le tedaj, ako jih država ne bo lahkomišlno izvažala, ampak uporabljala doma v zadovolje ljudstva, povzdigo dela in za napredek naše industrije.

Naš jugoslovanski kmet nam lahko zboljša naše denarne zadeve pod vodstvom pametne vlade, ki bi znala ceniti, da so poljski pridelki — zlato za našo državo in ne za tuje in sovražnike.

Osebna dohodnina.

(Piše Ivan Vesenjak.)

V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ sem v kratki notici naznanil, da bom pisal o osebni dohodnini; pri tem sem omenil, da so ponekod odmerili ta davek krivično. Gospod državni pravnik Gracelj je to opazko zaplenil; zato je cela notica zmešana. Gotovo bo skušal utemeljiti svojo preveliko vnemo, z znano neslano trditvijo, da hujskamo proti državi in ne vem še kaj. Bodi njemu in enakim tukaj v uvodu jasno in glasno povedano, da deluje in hujska proti državi, kdor brani govoriti in pisati resnico, kakor dela to g. komisar s svojo cenzuro in pa tisti, ki odira naše ljudstvo z neprimernimi drakonimi predpisi davkov, kateri čisto ne odgovarjajo ne duhu, ne besedi zakona samega. Da taki predpisi niso socialno pravični in gospodarsko pametni, to se mi ne zdi potrebno še posebej povdarjati. Krivično in nesposobnost pa bomo pobijali v besedi in pismu, ker smo ljudstvu odgovorni in hočemo zanj red in pravičnost in ker ljubimo državo, katero smo z vsem sreem hoteli. Seveda ne takšne, kakor so nam jo sedaj naredili lažidemokratski politiki in njihovi podrepaniki. Po tem potrebnem uvodu za radi nepotrebne cenzure preidemo k stvari sami!

Temeljne napake in krivice.

Osebno dohodninski davek se predpisuje in pobira na podlagi zakona o osebnih davkih z dne 25.

oktobra 1896 ter dodatnega zakona ali novele z dne 23. januarja 1913. Če prebiramo takratne razprave in izjave ministrov in poslancev, se takoj prepričamo, da s to davčno postavbo ali zakonom nihče ni mislil zadeti pretežne večine tistih, katerim se sedaj zadnja leta, posebej pa še leta 1917, 1918 in 1919 davek predpisuje.

Prva temeljna napaka in krivica je, da se davčne oblasti nedosledno držijo glede davka prostega zneska besedila in ne duha zakona. Kakor znano, je kot neobdavečljivo eksistenčni minimum, to je znesek, ki je brezpogojno potreben, da mu zagotovi obstoj, 1600 kron. Ta vsota je bila določena pred vojsko in vsak otrok ve, da sedaj niti desetkratni znesek nima za davkoplačevalca tiste gospodarske vrednosti, kakor je imel pred vojsko znesek 1600 kron. Tega dejstva se je zavedala tudi že uprava razpadle države sama, saj je oprostila vse svoje državne uslužbence vseh pristojbin in davčin, posebej še tudi osebne dohodnine. Ako torej eksistenčni minimum 1600 kron ni bil več gospodarsko in socialno primeren in pravičen za uradnika, potem velja ravno ista za našega kmetkega posestnika in obrtnika! Če primerjamo dohodek in stroške kmetkih gospodarstev pred vojno z dohodki in stroški od leta 1917 naprej, potem moramo priti do edino pravičnega sledečega zaključka: povprečno so za vsako poedino gospodarstvo eksistenčni

odnošaji sedaj slabši, kakor so bili pred vojsko in vendar ravno isti gospodarji z ravno istim posestvom sedaj plačujejo osebnodohodninski davek, medtem ko ga prej niso. To izvira iz dejstva, ker naše davčne oblasti ne upoštevajo duha zakona, temveč se držijo krivično in na škodo ter krivico ljudstva le besedila. Mi smo v naših organizacijah, na shodih, v časopisju in osebno pri davčnih oblastih gori do finančnega ministra in v Narodnem predstavništvu opozarjali na to ter zahtevali kot neobdavečljiv znesek 10 tisoč kron. Pod pritiskom javnega mnenja se je morala odločiti tudi pokrajnska vlada, da v tem smislu pritiska na finančnega ministra. Upajmo torej, da se krivica krivica nad našim ljudstvom odpravi in se neobdavečljiv eksistenčni minimum zviša od 1600 kron vsaj na 10 tisoč kron. To je neobhodno potrebno in pravi socialni in gospodarski rop nad našim kmetiskim ljudstvom vrši oni, ki tega noče izpeljati, temveč navija davčni vijak enostransko in krivično.

Nesoglasje z duhom zakona in krivica je še tem večja, ker priračuna na podlagi odmerjenega osebnodohodninskega davka davčna oblast kar krati-komalo tudi takoimenovani davek na vojne dobičke. Tako zaide med vojne dobičkarje sedaj marsikateri ubogi davkoplačevalec, ki ne more oskrbeti s svojimi dohodki niti potrebne obleke in obuvala za sebe in svojo družino!

Ako bi naša davčna oblast upoštevala duh zakona o osebni dohodnini, bi odpadlo na tisoče pritčeb in vršila bi to, kar je v današnjih dneh socialno pravično in gospodarsko pametno. Tako pa s sedanjim svojim ravnanjem vzbuja upravičeno nevoljo ljudstva nad državno upravo in izziva našo odločno obsodbo. Nismo proti davkom, ali proti temu smo, da bi nam davčna oblast z napačnim razumevanjem in enostranskim tolmačenjem zakona o osebni dohodnini gospodarsko ubijala našega kmeta in obrtnika.

Tako smo videli glavno ali temeljno napako in krivico pri odmeri osebnodohodninskega davka. Prvi-hodnjič si hočemo ogledati še nekatere, ki izvirajo iz krivde davkoplačevalcev samih in iz vsakovrstnih okolščin pri odmeri osebne dohodnine.

Vprašanje na g. Mrmolja in njegove laži-samostojne tovariše.

(Piše spodnještajerski posestnik.)

Ze nekaj desetletij opazujem, da prihajajo zmiraj nekaj mesecev pred volitvami k nam ljudje z različnimi kričnimi in vabljivimi imeni. Letos ste prevzeli Vi, g. Mrmolja, to nalogo z naslovom „Samostojna Kmetijska Stranka.“ Meni se zdi, da menjate Vi, g. Mrmolja, imena strank, vsebino programov in kraje svojega delovanja čisto tako, kakor se spreminja žaba v mlaki; najprej je jajce, potem žabji vujec in nazadnje žaba. Edino eno Vam je vse leta ostalo — stalno hujskanje proti stari pravi krščanski in kmetki naši organizaciji. Nad to tudi vedno regljate, kakor kakšna žaba.

Vi pravite, da hočete kmetškemu stanu pomagati. Jaz pa pravim, da ste samo hujskač in linavec. Če bi Vi res imeli našo slovensko zemljo in kmetški stan tako radi, kakor sami trdite, zakaj pa ne greste nazaj na Goriško? Kdor res ljubi domačijo, je ne zapusti. Če je izgnan, pa se vrne. Če je podrt hiša, si postavi drugo, a zemlje, slovenske kmetške zemlje ne pusti za nobeno ceno. Tako ravna narodnjak in pravi kmet.

prepričan, da govori mati prav: kar sem iskal v radovednosti, sem tudi konečno iztaknil in okusil, namreč staro Falotovo Uršo in njeno novo, široko, dolgo sirkovo metlo.

Niti jed, niti pijača mi nista dišala na domu radi polomije, katero sem doživel prvič v življenju od rojakinje z metlo pred občinstvom, ki je bilo povečini žensko klopetavega potomstva, ki ne zna rabiti jezične zavore. Potolažili, spravili ter porinili so me v kolovoz ravnotežja in boljšega dušnega razpoloženja mati s prisposodob: Kaj je udarec s sirkovo metlo v primeri z udarcem same kanonske krogle! Kaj pa je žensko jezična vojna neznatne vasi v očigled svetovne morije! Tako je, mati razume ubrati prava stvar svetovnega modrovanja, sem menil in se spravil pomirjen k počitku. Udarca s sirkovo metlo se nisva zavedal celo noč. Sklep sem pa storil: domača kréma me ne vidi več ob Gospodovih dneh!

Drugega dne po tem prisiljenem sestanku s sirkovo metlo me je obiskal in posetil moj stanovnik in predragi tovariš France. Pravi balzam mi je bil obisk, ki mi je razblinil vse črnogledne pomisleke o nesposobnem sprejemu glede lastne malenkosti od strani rojakov. Pa tako popoldne enkrat je zmanjkalo Francetu onih njemu življenjsko potrebnih cigaret. Hočeš, nočeš, moral sem z njim prav v ono kréma, kjer me je na predvečer toplata Falotova Urša s sirkovo metlo. Omilil sem svoj trdni sklep v zavadi obiska domače krême z izgovorom: saj danes je delavnik in v gostilni ne bo gotovo žive duše, ker so ljudje vsi na delu.

Šla sva. Kréma pa je bila zaprta, morala sva počakati, da se pripelje krémarica s pošto, na katero je baš čakala v vasi. Zleknila sva se po dolgem tu v travo, v Francetu se je porodil nasvet: „Ti, Januš, povega, ki pride po cesti, povabiva, naj stopi z nama v kréma na kozarec vina. Bova vsaj videla, v kakšno družbo zavajava danes.“

Jaz sem tovarišu prikimal, čakala sva dolgo, da se je pokazala na cesti v daljavi v oblaku prahu orjaška človeška postava. Proti nama je stopal možvelikan prav v dostojanstveno odmerjenih, počasnih korakih, v rokah je nesel ceker. Spoznal sem ga že od daleč. Kdo bi ga ne prepoznal Bindekovega Janža, kateremu so naprtili in usilili dokaj nelepo in nedostojno ime kuzla (psica). Bil je mešetar: konjski, živinski in svinjski, sploh povsod pri kupčiji in prodaji, kjer se je trgovalo s četveronožci in se je dobilo kaj mokrega za po grlu za uslugo par dobrih besed. Ravno radi njegovega letanja in tekanja so mu izmislili razni zlikovci, da je kuzla. Bindek tudi ni zamerjal tega priimka, ker je bil dobrodušne, potrpežljive in do skrajnosti nezamerljive narave. Podal nama je roko, kar nič se ni obotavljal, da bi ne bil voljan slediti prijaznemu povabilu dveh gospodov.

Krématica se je pripeljala, posedli smo za mizo in kupice so zakrožile. Janža je bil dostojno hvaležnega obnašanja, le tintam mu je siknil in ušel iz za zapaha mešetarških ust kak vrag in zlodejgavze mi onega stražmojstra, ki ga je bil ovadil zahrbtno na vojaško oblast, da je švercar in brezdelni stepuh, ki bi pa prav lahko služil pri kaki delavski kompaniji. Na to ovadbo je moral nekam na Zgornje-Stajersko, kjer so pa presodili, da ima za hojo preveč ravne podplate in so ga poslali domov. Sedaj je zopet doma pri mešetarji, pa ob 70 gl., katere je potrošil pri vojaki, ga je le spravil presneti ovadah. Po tej povešti o svojem vojaškem pohodu je mož potegnil iz kozarca in je bil mnenja, da o kakih kanonskih kuglah in streljanju ni čul nič, ker ni bil na fronti.

Precej časa smo si bili dobri vsi trije, ločili bi se bili v vsej zastopnosti in bratski ljubezni, da ni pribrenčala v sobo Stuklova Lenka. Čokato zastavljena in na debelo prikrojena ženska je bila videti razigrane volje in prav napredno in podjetno od našaj zavezani robov je svadočil vsakemu opazovalcu,

mati so samozavestnega značaja in razvito klopetavega jezika. Zavrtela se je na peti na sredi sobe, se obrnila proti nam in menila:

„Kako pa to, toliko je žensk sedaj, pa sedite okrog mize sami moški. Vsaj 21 babnic bi se vam lahko pridružilo, pa še edne nimate.“

„No, no, kaj boš ropotala z jezikom, Lenka, le pij, sedi in tiho bodi“, jo je tolažil Bindek. Lenka je prisedla, pila in bili smo štirje krog mize. Štukla se je venomer opikavala v mešetarja, ga zbadala in povpraševala, kod neki se je tepel po fari, da je zašel med gospodo, kjer pije zastonj in kolikor hoče. Bindek se je odrezaval slabo, v jeziku ga je prekašala in nadkriljevala Lenka. Najbistroumnejši Janžetov odgovor na vsa Lenkina jezična polena pa je bil predlog:

„No, Lenka, pa daj se ti za en liter, če imaš res toliko, da ti ni treba popivati zastonj in pri drugih.“

Štukla je hušnila po koncu, se podprla v bok, udarila z desnico ob mizo s krepko zatrditvijo:

„Kaj, stepuh mešetarški, danes lahko pijes do nezavesti, vse plačam jaz.“

Lenka je odrzela s praznim litrom, Holgo je ni bilo nazaj. Postavila je na mizo polnega, dregnila z noge Bindeka, češ:

„Poskusi, če bo za tvoje grlo in želodec!“

Bindek je pokusil, odstavil, pogledal zapeljivo smehljajoče sosedo in jo pobozal s toplo pohvalo:

„Lentica, ti moja Lenka, ta pač ta. Boljši je od onega, ki smo ga pili poprej z gospodoma.“

Lenka si je ponosno nategnila škrate na ruti, trčili smo vsi štirji in menili, da smo se sicer sešli v tem žalostnem vojnem času preko prelazov in z razpotij, pa se zabavamo dobro in v bratski ljubezni, kot bi bili v sami Kani na Galilejskem.

(Konec prihodnjega.)

Organizirati hočete tukaj? Že desetletja ste živel v skušali organizirati na Goriškem. Zakaj pa li vam Vaši ožji rojaki ne zaupajo? Zakaj jih puščate Vi sedaj same, ko bi pač dobrih zagovornikov in tolažnikov najbolj potrebovali v laški sili in svoji po vojni povzročeni bedi? Glejte, idite tja in ne delajte pri nas nepotrebne zgage!

Ali Vas morda tam nočejo? Če so vam med goriškimi vašimi domačini, kateri vas poznajo, rojstna tla nezanesljiva ali prevročna, potem ne zaslužite zupanja med nami, ki ste nas ogrdili kot zaostale in starokopitne kmete.

Vašo in vaših lažiasamostojnost smo najbolj spoznali ob rojstvu Samostojne, ko ste se šli vsi skupaj pokloniti svojemu krstnemu botru dr. Žerjavu. Dalje smo jo spoznali na obnem zboru Slovenske kmetijske družbe, kjer se je združilo vse liberalstvo in trgovsko oduševstvo v Samostojni in je blatilo poštenega in delavnega ter razumnega kmeta Iskra. Vaš politični krstni boter dr. Žerjav vam je sedaj dal tudi že nov

občinski volilni red. Pač samo za to, da bi bili za njegovega političnega rabeljina proti nam. Gliha vkup štrih, pravimo mi, zato prav dobro pašejo skupaj — najhujši zatiralec svobode kmetijskih občin dr. Žerjav in Mrmolja s svojimi laži-samostojnimi tovariši.

Se eno vam imam javno povedati! V naši Slovenski Kmečki Zvezi se zbirajo vsi, ki so poštenega, narodnega, verskega in kmetijskega mišljenja in tudi hočejo v tem duhu delovati. Če vi hujskate in govorite proti nekaterim našim sinovom, ki smo jih spočeli mi kmetijski očetje in so jih rodile in vzgojile naše poštene kmetijske matere, potem pač pljuvate po kmetih samih. Zato pa le rajši pojdite na Goriško svoje črešnje saditi in zobati! Zadosti ste nam škodovali s svojo izjavo in baharijo o čistih dohodkih v Beogradu. Zato sedaj socialni demokrat minister Korač in drugi lahko trdijo, da si je kmet nadrl denarja, saj ste vi rekli, da ste imeli v enem letu na pet oralih 30.000 K čistega dobička.

svetu in prosi pomoči. Bil je pri Francozih, pri Čehih, rekel je, da pojde udi v Beograd. A izdatne pomoči ni in samo Amerika bi zamogla obilneje pomoči.

Mađžarska.

Na Mađarskem so bile volitve. Nekaj ideov še ni znanih, vendar toliko je gotovo, da so socialisti popolnoma tepeni, nekdanji liberalci so rašili samo par mandatov, zloglasna Košutova stranka je izginila, najmočnejši stranki sta: k rščansko-narodna in pa kmetijska stranka. Obe stranki imata dve skupni točki: nasprotstvo do Zidov in želja, da se odpravi republika in vpostavi kraljestvo. Sicer pa smi ne vedo, koga bi izbrali za kralja in to tudi ne bo lahka reč.

Rusija.

Povseh državah zmogovite entente je zavladal grozen strah pred boljševiki. Zlasti je ta strah prevzel angleške in francoske državnike. V Ameriki love boljševike kot muhe, kar je tujcev, jih nalagajo na ladje in odpošljajo v domače kraje nazaj in zlasti na Rusko. Domačine pa ograjajo na samotnih otokih, da ne okužijo še nedolžnih prebivalcev s svojimi nauki. Kakor že znano, so na Ruskem boljševiki strahovito naklestili takozvane ruske generale, ki so jih hoteli premagati s pomočjo entente. Najmočnejšega med njimi, Kolčaka, so celo vjeli, Denikina in Judeniča pa čisto razbili in vrgli prav na rob ruske države. Pričakovalo se je, da so bodo po teh zmagah obrnili proti Poljkom in Rumuncem, ki so jim naj bližji. A naredili se obratno. Vrgli so se v nasprotni smeri v Azijo, zbravajo Mongolce, Kitajce, Turke, ter druge divje azijske narode, s katerih pomočjo hočejo vdreti v Indijo, ki je angleška last, Ta prebogata dežela je vir bogastva in moči angleške države. Ako izgube Indijo, je konec Anglije. Radi tega se Angleži v groznem strahu. V strahu so pa tudi Poljaki in Rumuni, ki so najbližji sosedi Rusov. Ako boljševiki udarijo nanje in prederajo na eni strani na Nemško, na drugi na Bolgarsko, je cel mir, kot so ga delali v Parizu, razbit na črepinje. Vsled tega je naglo odpotoval na Poljsko glavni načelnik ententnih čet, slavni general Foch, da prevzame na poljski meji vodstvo zoper boljševike.

Organizirajte kolportažo (razprodajo) „Slov. Gospodarja in Straže!“

Listi so se podražili. Marsikdo si ne bo mogel več za celo leto naročiti naših listov. Vendar bi jih mnogi radi sproti kupovali, zlasti ob nedeljah. Zato je treba v vsaki župniji

organizirati kolportažo

to je raznašanje, ponujanje in prodajo naših časnikov!

V bivši avstrijski državi ni bilo svobodne kolportaje, deželna vlada v Ljubljani je takoj spočetka dovolila, da se smejo razne tiskovine, v prvi vrsti časniki javno na cesti, v gostilni itd. svobodno raznašati, ponujati in prodajati. Nam nasprotne stranke, demokratska, socialistična in samostojna pridno izrabljajo to svobodo in z veliko požrtvovalnostjo vsiljujejo in razprodajajo svoje časopise po deželi. Proti temu je samo eno sredstvo: da tudi mi organiziramo kolportajo naših listov „Straže“ in „Gospodarja“.

V vsaki župniji dobite nekoga,

ki bo ob nedeljah, praznikih, sejnih, sploh ob dneih, ko se zbere pri farni cerkvi več ljudi, pred cerkvijo razprodajal naše liste. To nalogo lahko prevzame organist ali mežnar, ali kak drug mož, ali fantek, če je še tudi komaj iz šole, ali pogumno dekle! Ni pa dovolj, da bi se prodajali naši listi samo v štacuni, tam jih prav malokdo kupi.

Kake ponujaj in razprodajaj naše liste?

Premalo bi bilo, če bi z „Gospodarjem“ in

„Stražo“ samo mirno stal pred cerkvijo. Ampak živahen moraš biti! Kliči ljudem: Straža! Gospodar! Hodi pred cerkvijo od gruč do gruč ter ponujaj! Pa ne le pred in po sv. opravilu, ampak ves čas, dokler se zbirajo ljudje kje blizu cerkve, razprodajaj liste. Od cerkvenega opravila ne grado vsi domov; nekateri čakajo popoldanskega opravila ter se zbirajo ali v izobraževalnem društvu ali pred cerkvijo. Idi s časnik za njimi! V večjih župnijah si organiziraj kolporter svoje pomočnike, podkolporterje po posameznih občinah ali vaseh!

Za svoj trud

dobiš 20% nagrade.

to je peti del izkupčka. Od vsakih 60 vinarjev, ki jih dobiš za eno številko „Straže“ ali „Gospodarja“, je 12 vinarjev tvojih: Od neprodanih številk odreži glave, to je zgornji del ali napis Slov. Gospodar in Straža ter jih pošlji takoj prve dni vsakega meseca nazaj kot tiskovino. Vsak kolporter dobi mesečno od upravištva račun, ki ga poravnava po položnici.

Le brž na misijonsko delo!

Dobite v vsaki župniji takoj nekoga, ki bo razprodajal naše liste in naznanite upravištvu, koliko števil naj vam pošlje „Gospodarja“ oziroma „Straže“.

Ne pozabimo: Delo za katoliško časopisje je misijonsko delo!

Politični ogleđ.

Jugoslavija.

Ultimatum entente. Takozvana entente, ali pravzaprav Francija, Angleška in Italija, so stavile naši državi „ultimatum“, ali, kakor bi rekli po domače: „zadnje besedo“, s katero zahtevajo, da naj se na sledeči način pobotamo z Italijo: Italijani obdrže celo naše Primorje in še del Kranjske. Mesto Reka z okolico postane samostojno pod nadzorstvom zveze narodov. Tudi mesto Zader v Dalmaciji postane na podoben način samostojno. Poleg tega dobe Italijani tri dalmatinske otoke, ostali otoki in Dalmacija ostanejo pri Jugoslaviji, tuda ne smejo se rabiti v nobene vojaške namene. Po teh določbah dobe Italijani sledeče: 1. mi smo popolnoma odrezani od morja; 2. Jadransko morje je popolnoma laško morje; 3. Lahko dobe take meje, da nas lahko napadejo, kadar se jim zdi, a mi se ne moremo braniti; pod Italijo bi bilo do 500.000 Jugoslovanov, med tem, ko bi ne bilo v naši državi skoraj nobenega Laha. Te zahteve so po celi Jugoslaviji izzvale vihar ogorčenja. Začeli so se prirejati protestni shodi in manifestacije. Najhujše je bilo v Beogradu, kjer je množica celo napadla taško poslaništvo. Narodni Svet za neodrešeno domovino je priredil veliko protestno zborovanje v Mariboru in protestna zborovanja v Rušah in St. Ilju. Protestiralo se je tudi na shodih vseh strank. Pod takim pritiskom je ostala beogradska vlada še zelo krepka in je zahtevno odbila. Ker se je tudi Amerika jasno izjavila, da drži z nami, se je pričela ententa umikati in želi zopet barantati. Ako se bo vlada dobro držasramni v svojih zahtevah.

Prenovitev vlade. Neprenehoma se govori, da se bo osrednja vlada v Beogradu, kakor tudi pokrajinska vlada v Ljubljani preosnovala, pa ne pride do nobenega uspeha. V Beogradu so se pogajali ministri z voditelji nasprotnih strank, med njimi tudi z doktorjem Korošcem. Bila bi res skrajna pot, oba, da se sestavi nova vlada, v kateri bi bile zastopane vse važnejše stranke. Le na ta način bi bilo mogoče varovati koristi in ugled države na zunaj. Dr. Korošec je to razumel in je postavil presenetljivo lahke pogoje. Glavna njegova zahteva je, da se skliče državni zbor. Za-se ne zahteva nobenih ministrskih sedežev in sploh nobene udeležbe pri vladi, obljublja pa, da se bo njegova stranka omejila samo na stvarno kritiko in bo drugače v vsem podpirala delovanje državne zborna in najnovejša poročila vede celo povedati, da bo državni zbor sploh razpuščen. Potem pa naj govore volitve!

Spremembe v pokrajinski vladi za Slovenijo. Samodržec v Ljubljani dr. Žerjav je odstopil kot predsednik Slovenije. Njegov naslednik v predsedstvu za Slovenijo

liberalni brat in dosedanji trgovinski minister dr. Alber Kramer. Trgovinski minister je postal dr. Vinko Puc, libe ralec in bivši advokat v Gorici.

Srbski radikalci, ki so se nekaj malo ogrevali za skupnost z drugimi jugoslovanskimi plemenimi ter povdarjali predvsem srbstvo, postajajo vedno bolj navdušeni Jugoslavo. Je pač vpliv naše stranke, da je s svojimi stiki z radikalei ogreva to stranko za jugoslovansko vzajemnost.

Medmurje. Ravnokar je dr. Korošec prepotoval hrvatsko Prekmurje, ki meji na slovensko Prekmurje. Obhodil je vse župnije ter organiziral v tem kraju našo stranko. Sploh se na Hrvaškem naša stranka zelo utrjuje.

Narodni Svet za neodrešeno domovino. V nedeljo se je v Ljubljani vršila glavna skupščina Narodnega Sveta za neodrešeno domovino ter izvolil tudi trajni glavni odbor. Naloga te organizacije je, da — tvori politično zastopstvo prebivalcev zasedenih pokrajin, obenem pa tudi skrbi za koristi izseljencev iz onih krajev ter jih med sabo druži.

Italija.

V Italiji so zopet izbruhnili hudi železniški in drugi štrajki. Ponekod so počivali skoraj vsi obrati. Zadnja poročila pravijo, da železniški štrajk pojema. Toda ako zaenkrat ugasne, bo izbruhnil kmalu zopet novi. Gospodarske razmere so v Italiji silno slabe, draginja, pomanjkanje, država je izgubila dva najvažnejša vira dohodkov: promet s tujci, ki so v časih obiskovali Italijo in pošiljave laških delavcev, ki so delali v tujini in pošiljali zaslužek domov. Ob enem ima pa država grozne stroške, zlasti radi tega, ker je zasedla naše kraje in mora vsled tega držati po orožjem mnogo vojaštva. Med socialisti v Italiji se zelo širi boljševiška struja.

Cehoslovaška.

Cehi so zasedli košček pruske Slezije, ki jim je bila prisojena v Parizu — vsega skupaj 59 občin. Na Tešinskem se vrše priprave za ljudsko glasovanje, ki naj odloči, če pripade ta dežela češki ali poljski republiki. V državnem zboru se sedaj posvetujejo, kakšne pravice naj odmerijo Nemcem, ki prebivajo na Češkem, in kako urediti denarno vprašanje, kar se ima izvršiti z oddajo premoženja. A se ne morejo pogoditi, kako bi se ta oddaja izvršila. Sicer vladajo v državi socialisti, med strankami so zelo hudi medsebojni boji, siri se pa tudi gibanje za odpad od katoliške cerkve.

Avstrija.

Na Dunaju ugibljejo samo eno: ali bo Amerika pomagala ali ne. Treba je živeža in denarja, država je že čisto na kantu, prodali in zajedli so vse, kar so mogli. Državni kancler dr. Renner dirja po

Kmetska Zveza. Naznanila.

Shodi Kmetske zveze v nedeljo, dne 8. februarja se vršijo: po sv. maši pri Gornji Sv. Kungoti v Šoli, v Reki pri Hočah v gostilni Lebe popoldne ob 3. uri. V Zicah po ranem sv. opravilu.

Shod Kmetske Zveze v nedeljo v Pobrežju v Šoli ob 2 uri popoldne. Pogovor glede volitev in sestava kandidatne liste.

Izobraževalni tečaji, ki jih priredita Kmetska zveza in Krščansko-Socialna zveza, se vršijo po tem-le redu: v četrtek dne 5. februarja v Ptuj, v soboto, dne 7. februarja v Sredmškem, v torek, dne 10. februarja, pri Sv. Križu na Murškem polju. Se enkrat pozivamo vse zaupnike, da poskrbijo za številno udeležbo. Pridejo naj možje, žene, mladeniči in dekleta. Začetek povsod ob 9 uri popoldne.

Poročila.

V Beltincih v Prekmurju se je pretekli teden vršil telovadni tečaj za prekmurske Orle. V nedeljo, dne 1. februarja pa je bil podučni tečaj za širje občinstvo. Udeležili so se ga v velikem številu možje in mladeniči. Govorili so dr. Hohnjec, Vi. Pušenjak, dr. Slavič, predsednik zveze Orlov F. Pire in drugi govorniki, med njimi domači kaplan Lejko. Kmetska zveza je dne 2. februarja popoldne priredila na Cvenu (Ljutomer) politično zborovanje, ki je bilo izvrstno obiskano. Prišlo je tako veliko število mož, da jih je bilo veselje gledati. Z veliko pozornostjo in z vsestranskim priprjevanjem so vrli možje evenske občine sprejeli poročilo, ki ga je podal poslanec dr. Hohnjec. Govorili so še tudi F. Magdič, Jakob Rajh in Karba, ki je predlagal naslednji dve resoluciji, ki sta bili soglasno sprejeti: 1. Zborovalci na shodu Kmetske zveze na Cvenu dne 2. februarja protestirajo zoper vsako kršitev občinske avtonomije in zoper vladno nakano, da bi se na Murškem polju občine strale v veliko celoto, ter zahtevajo, da ostane vsaka občina v istem obsegu, kakor ga je imela poprej, k večjemu, da se ustvarijo, kjer je to utemeljeno v krajevnih razmerah, še manjše občine. Izkušstvo namreč potrjuje in večletno delovanje občinskih zastopov dokazuje, da se le na ta način da ugoditi krajevnim posebnostim in potrebam prebivalstva in da pri tem ostanejo stroški za občinsko upravo primeroma majhni. 2. Zborovalci odločno zahtevajo, da se volilna pravica podeli kmetskemu žensstvu ravno tako kakor možkim.

Ribnica na Pohorju. V nedeljo, dne 1. februarja smo imeli po ranem sv. opravilu krajno obiskano shod Kmetske zveze. Ta shod je bil odgovor na hujskiški shod socialnih demokratov pred 14 dnevi. Govornik g. Krajnc je razjasnil sedanja politična in zlasti gospodarska vprašanja, označil nam nasprotne stranke in slednja razložil, kaj je Kmetska zveza, kaj hoče in kaj je že storila za kmetško ljudstvo. Opozarjal je: za nižje in srednje sloje, zlasti za kmetško ljudstvo bo v naši državi le tedaj dobro, če bo vladala pravičnost; pravičnost pa bo zavladala le tedaj, če bodo vodila javno življenje in politike krščan-

ska načela. Krščanska načela v javnem življenju pa poudarja in priznava edina Kmetška zveza: vse druge stranke: liberalna (demokratska), socialistična in Samostojna naglašajo, da se vera ne sme mešati v politiko, čeravno se politika sme vmešavati v vero, n. pr. glede veroučeka v šoli in krščanskega zakona! Ribničani, ki priznavamo krščanska načela za zasebno življenje. Ločemo svoje krščansko mišljenje pokazati javno s tem, da se odločno oklenemo naše Kmetške zveze, ki na podlagi krščanskih načel deluje za kmetško ljudstvo! Na shodu so se sklenile resolucije za ženske volilno pravico, za izmenjavo denarja 1 za 1, zoper brezverski šolski načrt in zoper grabežljivost Italijanov, ki nam hočejo odtrgati od Jugoslavije 900 tisoč Slovencev.

Sv. Anton na Pohorju. Nad 100 zborovalcev se je zbralo na Svečnico k shodu Kmetške zveze. Govoril je g. Krajnc iz Maribora o gospodarskih vprašanjih: o davkih, carini, prehrani, denarju, drginji in pojasnil vzroke sedanjih žalostnih gospodarskih razmer. Zborovalci so odločno ugovarjali proti nameravani izmenjavi denarja 4 za 1 in zahtevali, da se denar izmenja 1 krona za 1 dinar. Zahtevali so volilno pravico tudi kmetске žene in dekleta. Protestirali so proti Italijanom, ki nam hočejo uropati najzavednejši del Jugoslavije. Slednjic so izrekli svoje zaupanje Jugoslovanskemu klubu in zahvalo doktoru Korošcu, ki je tako odločno zahteval, da se denar ne sme izmenjati 4 za 1, kakor namerava vlada v velikanskem škodu kmetškega ljudstva.

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Preteklo nedeljo se je vršil shod Kmetške zveze. Predsedoval je naš znani živinodarja Korpar, poročal pa poslanec Ivan Vesenjak v prvi vrsti o gospodarskih vprašanjih in davkih. Na predsednikovem predlogu se je poročevalcu in Jugoslovanskemu klubu izrekla zahvala in zaupanje. Sprejele, odnosno odobrile so se tudi resolucije o davkih, carini in druge, ki se izročijo na pristojna mesta. Prihodnjo nedeljo se snidemo zopet in poročal bo posebej o drugih strankah domačin Erhartič. Udeležimo se ga ravno tako v velikem številu, kakor zadnjega shoda. Kmetška zveza stoji trdno in neomajno.

Polenška k. Shod Kmetške zveze je bil nazlo sklican za nedeljo 1. februarja, udeležba kljub temu povoljna, vsled tega, ker so bili navzoči sami odločni in resni možje. Obsežno poročilo svojega rojaka poslanca I. Vesnjaka so vzeli zborovalci z zahvalo na znanje in se izrekli za njegove predloge. Izrazili so tudi Jugoslovanskemu klubu zaupanje.

Velika vas Oslušovci je od prve do zadnje hišne številke vsa v taboru Kmetške zveze. Vsi občani, moški in žene so podpisali polo in zbrali tudi vsak po svoji gospodarski zmožnosti za strankin sklop.

Isobraževalni tečaj v Konjicah dne 29. januarja je bil sijajno obiskan. Tako obiskanega podučnega tečaja še ni bilo na Slovenskem Stajerskem. Iz celega okraja je prišlo toliko ljudi, da je bila velika telovadnica konjiške slovenske šole natlačeno polna. Veliko jih v dvoranji našlo prostora, stali so morali na hodniku. Prekrasen dokaz za ukaželjnost našega napredek ljubečega ljudstva in za njegovo neomejno zvestobo do naše Ljudske stranke in Kmetške zveze. Tečaj je otvoril in vodil preč. g. arhidijakon F. Hraščelj. Predavala sta dr. Hohnjec in Vlad. Pušenjak. Ob 5. uri zvečer je imel poslanec dr. Hohnjec predavanje za delavce, ki so organizirani v Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Podpisani sem podpisal kandidatno listo Samostojne za občinske volitve okolica St. Jurij ob juž. žel. Ker pa nčdem imeti nobenega opravka z g. s. Drolenikom, preklecujem javno na tej kandidatni listi svoj podpis. Sv. Jurij ob juž. žel., dne 1. svečana 1920. — Franc Slomšek.

Navodila.

Zaupniki Slovenske Kmetške zveze, pozor! Po novem občinskem volilnem redu se ne bo, kakor je bilo dosedaj v navadi, razglašalo pred cerkvijo, kedar da so razpisane občinske volitve, kedar da je določen čas za ugovore ali reklamacije, kedar da bodo imeniki na ogled pri županstvu itd. temveč vse se bo javilo v občinah potom razglašala na občinski deski. Pazite na te razglase, da ne zamudite določenega roka.

Pristaši Slovenske Kmetške zveze! Ne podpisujte še sedaj kandidatnih list, katere vam predlagajo naši nasprotniki. Ako je kdo podpisal kako tako listo sedaj, ko še niti ni objavljen občinski volilni red, preklecite takoj svoj podpis, javite dotičnim s podpismi dvah prih in si pridržite prepis tega preklica. Vse osebe namreč, ki podpisujejo kandidatno listo, ne dobi bile vpisane v volilnem imeniku, ali katere so podpisale vaš kandidatnih list, ali ki so zlorabile splošne oznake še obstoječih skupin ali strank, bo raznovalo okrajno glavarstvo.

Domača politika.

Novo volitve v Kmetijsko družbo. Smo že sporočili v naših listih, kako sijajno je zmagala naša Kmetška zveza pri volitvah v Kmetijsko družbo. Pravilno in z ogromno večino je bil izvoljen predsednikom naš pristasa Iskra. Volitev drugih odborikov se rjoveči samostojni in liberalci onemogočili. Liberalno čenopisje javlja, da je na zahtevo samostojnih rogovil dr. Zerjav to volitev razveljavil z utemeljitvijo, ker bi se moral sklicati občni zbor za podružnice iz cele Slovenije, ne pa samo Kranjske. Odre-

jena bo baje volitev novih delegatov. Uradno potrjena še ta vest ni, pa pri samodržcu Zerjavu je mogoče vse! Dolžnost naših pristašev pa je, da tudi pri drugih morebitnih volitvah pokažejo združeni Kranjci in Stajerci nad liberalci in samostojnimi še bolj sijajno zmago kot je bila prva. Na svidenje pri Filipih.

Najvišje cene za živino hočejo določiti liberalci in socialni demokrati. ki zdaj vladajo državo. Doda je bilo navadno tako, da je vsak sam določil svojemu blagu ceno. Cevljar čevlju, klobučar klobuku, tovarnar stroju itd. Samo kmet ne bi smel živini in svojim pridelkom določiti cene, samo njemu bi se naj predpisalo, po kaki ceni sme prodajati živino? Seveda tako učijo socialni demokrati in mastni frakarji, ki trdijo, da je kmetijski pridelek tudi njihova last. Kmetu bi ti ljudje predpisovali cene, katerih se naj drži, tega pa ne vidijo, po kakih cenah mora kmet pri trgovcih kupovati svoje potrebščine! Kedar bo kmet določal cene trgovcem, krojačem, čevljarjem, kovačem itd., potem naj določajo mestni frakarji in socialni demokrati cene kmetiskim pridelkom. Dokler pa tega ni, tako dolgo morajo kmetje zahtevati za se iste pravice in isto prostost, kakor jo uživajo drugi. Kmetje! Odprite oči, da spoznate svoje sovražnike — liberalce in socialne demokrate, ki zdaj hodijo okrog vas in vas hočejo opehariti pri občinskih volitvah za vaše glasove! Gorje kmetu, ako bo v občini gospodaril liberalce ali pa socialni demokrat! Kmet bo plačeval, pravice pa ne bo imel nobenih. Zato kmetje! Pri bodočih občinskih volitvah strnite se tesno v Kmetško zvezo in pod zastavo Kmetške zveze v boji proti liberalcem in socialnim demokratom, ki so vaši edini nasprotniki!

Samostojni in živinske cene. Zadnji Kmetijski list, ki je glasilo Samostojne stranke, prinaša cene, ki se nameravajo določiti za živino v Sloveniji, a ne zive zoper to namero naše vlade niti besedice. Torej je Samostojna čisto zadovoljna s tem, da se živini določijo najvišje cene! Seveda Urek bi rad prišel v vlado, zato pa mora biti Samostojna lepo tiho ako liberalci in socialdemokrati kaj skuhajo zoper kmeta. Kmetje, obrnite povsod hrbet Samostojnejem, ki so proti temu, da bi vi za par vinarjev dražje prodali svojo živino!

80 % nas je! Samostojna je proglasila: vseh kmetov je 80% prebivalstva države, torej zedinimo se samo na kmetiskem stališču: kmet kmeta! — pa bomo obvladali vse! Toda k tem 80% šteje vse, kar dela ali živi od zemlje, četudi samo deloma. torej: 1. vse one, katerim je zemlja samo kapital, kakor veleposestniki, trgovci, krčmarji, meščani in drugi, ki imajo tudi zemljo, a jo vsaj deloma obdelujejo drugi in ne žive izkjučno od nje. 2. prave kmete, ki žive od kmetije, katero obdelujejo sami s svojo družino. 4. kmetске delavce, viničarje, bajtarje, najemnike. 4. osebe ki imajo res tudi nekaj sveta, a v znatni meri žive tudi od drugih poslov, so obrtniki, delavci v industriji, uslužbenici in nameščenci. S krikom: kmet kmeta bodo odbili od sebe vse pod številko 3 in 4 navedene osebe in potem bodo pravi kmetje, katerih vseh skupaj morada ni niti 10% osamljeni in osovraženi od vseh.

Nemel, nemškutarji in naši liberalci — bratje v dejanju! Nemci in nemškutarji so ovajali naše zavetne Slovence leta 1914 stari mačehi Avstriji, da je vlačile to nedolžne žrtve po zaporih in ječah. Komaj smo se iznebili nemških suženjskih spon, že nas hočejo ob svitu svobodnega solnea trobratske nam Jugoslavije po vzgledu avstrijskih kronikov pahniti v ječe ovaduškim potom naše narodne boritelje narodni bratje liberalci. Z Zebotom so začeli. So ga sicer morali zopet izpustiti, pa Zebotov zapor je bratsko zahrbtni udarec, ki bo bolel našo krščansko pošteno slovensko javnost leta in leta. Maščevale ga bodo volitve.

Jugoslavlani pa taki! V Samostojni kmetijski stranki so sedaj na meji glavni stebri: večni kandidat Stajercijancev orehovski Wratschko, svečinski polentar in zaprizen Südmarkovec Pascolo, pesniški železniški uradnik Hohnigg, Stajercjev dopisnik Schnuderl od Sv. Jakoba, Grega Pevec iz Roginske gorce in še cela šuma tekoh. Zivijo samostojni narodnjaki!

Mermolja — Pascolo! Kdo ne pozna znanega polentaria in zaprizenega protivnika slovenskega imena Pascola v Svečini! Pascolo je bil letaj 1914 ovaduh poštenih Slovencev, bil je predsednik Südmärke in Schulvereina v Svečini, bil je neusmiljen revizitor živine in pridelkov, bil je kričad proti Jugoslaviji, je hodil k cesarju Karlu protestirat proti ustanovitvi naše države, bil je filioapec, verižnik in vojni dobičkar. In danes je Pascolo glavni steber in agitator Mermoljeve liberalne Samostojne kmetijske stranke. Ziveli dve svilih zvezdi: Pascolo-Mermolja!

Crešnjar Mermolja in stori. Vodja Samostojne ne zna saditi samo črešnje mesto vinske trte, ampak mesto drv zna izposlovati svojim pristašem šore, da si jih sami izkopljejo za kurjavo. Z Mermoljevimi stori vam je ta le agrarni reformator Mermolja obljubljal svojim samostojnim za zimo graščinsko farovška drvo. Prišla sta zima in mraz, obljubar Mermolja objavljva, da je izposloval za svoje pristaše vse šore po vseh gozdovih jarenske okolice. Samostojni toraj le krampe in sekire v roke, pa po starih. Jareničani, Mermolja vam je dal šore, sam si bo pa krpal žepo pri samostojnem Ekonomu v Ljubljani. Crešnje in stori, to je Mermoljeva zapuščina samostojnim na Stajerskem

Sentlemariski advokat dr. Gorišek snuje novo Kmetško stranko. K sebi v pisarno vabi kmetске župane iz celega okraja. Torej liberalni advokat dr. Gorišek hoče biti kar naenkrat vodja „Kmetške stranke“. V svojo stranko sudi sedaj vse: klerikalce, samostojneže, socialiste in bivšega župana Sollaka in ljudi take baže. Posebno slavo pa mu dela bivši čestovedja njegove naredne straže.

Samostojni divjaki na tečaju v Smarju. Liberalni listi se silno zavzemajo za samostojne divjake, ki so pod vodstvom mesarja in krčmarja Habjana brez povoda napadli mrne naše pristaše. Pravi bratci! Se enkrat pribijemo: Habjan je s svoje od vseh vetrov skupaj stepeno tolpo namenoma napadel naše. On je glavni krivec vsega kar se je zgodilo. Obogatel se je z denarjem, ki so mu ga znosili pobožni romarji Sv. Roka in krščansko misleči kmetje, sedaj pa je s svojim divjaštvom pritisnil Smarju tak pečal!

Kako podpisuje „Samostojni“ kandidatne liste. Od Sv. Marjete nam poročajo, da „Samostojni“ kar na debelo pobirajo podpise za kandidatne liste. V večini slučajev niti ne zahtevajo moževega (kandidatnega) lastnoročnega podpisa, ampak podpisujejo jih kar otroci, žene ali sploh vsakdo, ki jim pride ravno pod roko. Opozarjamo naše ljudi, da je tako postopanje kaznjivo. Brez usmiljenja naznanite tajništva Kmetške zveze vse tiste, ki so akim ali nasilnim potom pobirali podpise. Skrbeti bomo, da dobi vsav tak politični goluf zasluženo kazen. Naši ljudje, ki so se podpisali na kandidatno listo kake nasprotne stranke, naj takoj prekličejo podpis in naj naznanijo te tudi okrajnemu glavarstvu.

Gospodarstvo.

Apneni dušik in njegova uporaba.

Apneni dušik vsebuje povprečno 17 do 21% dušika, je fin črn prah, kateri pa, če ga ne shranimo v dobro zaprtih posodah iz kositra, pride v dotiko z zrakom in vodenimi hlapovi, se spremeni in izgubi svoj dušik. Na ta način spremenjeni apneni dušik ne oddaja zemlji več dušika, marveč postane le čisto apnenno gnojilo. Uporabiti moramo apneni dušik čimprej po nakupu ali ga shraniti, kakor že preje omenjeno, v dobro zapirajočih se kositrastih posodah v suhem, zračnem in ne pretoplem prostoru.

Apneni dušik, kakor ga sedaj dobivamo iz tovarne in od naših kmetijskih podružnic, ni pomešan z vodo ali oljem in raditega jedek. Skoduje lahko ocesu, kakor tudi žlezam nosa, grla, ust in moramo biti, ko ga razrešujemo po polju, zelo pazljivi. Pri trošenju si torej moramo oči zavarovati z očalami, podobnim onim, kakor jih nosijo avtomobilisti ali kamnoseki, preko ust pa si prevežemo kak robec. Da se ga pri razsipavanju preveč ne razprši v zrak, ga najbolje pomešamo pred uporabo z zemljo ali Tomažovo žlindro in si za to delo izberemo vreme brez vetra. Ker skoduje apneni dušik radi njegove jedkosti tudi mladi rastlini in semenu, ki kali, ga moramo potresti na polje najmanje 8—14 dni pred setvijo in takoj podorati ali podbrnati, kajti še le v zemlji se apneni dušik razkroji v amonjak in soliter, kateri slednji služi potem rastlini kot dušična hrana.

Potresati apneni dušik po vrh rastlin, je stvar, katera, če se pravilno ne izvede, ima lahko najslabše učinke na razvoj dotičnih rastlin. Zgodi se namreč lahko, da apneni dušik, potresen na mlade rastline, v času, ko so iste še rosne, požge nežne lističe in stebelca in jih tako težko škoduje v nadaljnem razvoju, če jih celo ne uniči. Izbrati si moramo torej pri potresanju povrh rastlin suho vreme brez vetra in podvršenem delu apneni dušik takoj podbrnati. Najpriporočljiveje je pa, če hočemo gnojiti z apnenim dušikom povrh rastlin, storiti to še le tedaj, ko so rastline dovolj dorasle in krepke in jim jedkost apnenega dušika ne more več škodovati. V splošnem pa potresujemo apneni dušik povrh rastlin le tedaj, če hočemo z njim uničiti plevel.

Mešati smemo apneni dušik le s sledečimi drugimi gnojili: s Tomažovo žlindro, kostno meko in z apnom.

S kajnitom in salpetrom se sme mešati le tedaj, če to zmes takoj vporabimo. Dalje časa s tema dvema gnojiloma pomešan napravlja zmes grude.

Nikakor pa ne smemo mešati apnenega dušika z superfosfatom, žveplenokislim amonjakom in domačim hlevskim gnojem, kajti apno apnenega dušika se spoji takoj s fosforno kislino preje imenovanih gnojil in izgubijo ta gnojila tako svojo najbolj redilne snov, svoj fosfor.

Pri spomladnem gnojenju ugaja apneni dušik najbolje: jaranam in sicer pšenici, rži in ječmenu in se potrese po 1 oralu 50—70 kg. Koruza potrebuje na oral 70—100 kg, krmska repa 100—150 kg in krompir, kateri izžrpa ves dušik, potrebuje 50—60 kg na oral. Tudi za travnike, ako niso mokri, možirni, je apneni dušik izvrstno gnojilo in se potrese 50 do 70 kg na oral. Potresati pa moramo travnike meseca januarja in februarja in takoj apneni dušik podbrnati, kajti pozneje potresen bi škodoval mladi travi.

V vinogradu potresamo 200 do 250 kg na oral, kar je velikega pomena za razvoj trte, ker zatpe plevel. V mokrem vinogradu pa škoduje. Slednjit pa ima apneni dušik tudi to lastnost, da deluje gnojilno še celo v drugem letu po potresanju, vsled česar je neprecenljive vrednosti za našega kmeta.

Pristojbine za osnažnike. Mnogokrat nastanejo zaradi pristojbin prepri med strankami, občino in osnažnikom (konjederec, konjač, pac, Wasenmeister) radi pristojbin. Zgodi se, da zahteva osnažnik od kmetovalca včasih višje pristojbine, kakor je bila žival živa vredna in obratno mislijo nekateri župani, da mora osnažnik svoja dela brezplačno opravljati. V uradnem listu št. 7 iz

leta 1920 je med razglasi deželne vlade razglasila tudi začasna tarifa o pristojbinah za osnažnike. Kdaj plača občina pristojbine? Občina plača pristojbine pri vseh živinskih kužnih boleznih, ako se ni z osnažnikom dogovorila za letno plačo. Zasebnik plača osnažnika za vsa dela pri nekužnih boleznih in sicer:

1. a) za to, da se velika žival dene iz kože, da se odere 10 K, b) da se zagrebe ali zakopa 10 K, c) da se raztelesi, ako raztelesitev zahteva stranka ali če se izvrši uradno 10 K.

2. Za opravila, naštetá pod točko 1., je plačati, ako se izvrše pri malih živalih (žrebetih, goveji živini pod 1 letom, ovcah, kozah, prašičih, psih), polovico pristojbin, navedenih pod točko 1.

3. Vrhutega je plačati osnažnika za prevoz mrhovine kot odškodnino (tja in nazaj) a) za pot do 5 km 10 K, b) za pot od 5 do 10 km 18 K, c) za pot od 11 do 15 km 24 K, d) za pot od 16 do 20 km 30 K, e) za pot od 21 do 30 km 36 K, e) za pot nad 30 km 40 K.

4. Če pa se mrhovina zakoplje na občinskem mrhovišču, če je toraj ni treba prevažati na mrhovišče v osnažnico, ali če je tak prevoz nedopusten iz veterinarsko varnostnih ozir, pristojna osnažniku za pot le polovica teh pristojbin.

5. Koliko teh pristojbin se more celotno ali deloma nadomestiti s tem, da se mrhovino (kožo, špeh) prepusti osnažniku, je prepuščeno medsebojnemu sporazumu med osnažnikom in stranko.

6. Če lovi osnažnik po uradnem naročilu v svrhu zatiranja pasje stekline, proste, nezavarovane pse in mačke, veljajo te pristojbine: a) za pokončanje vsakega psa in mačke, ki ga osnažnik ujame ali ki mu ga kdo odda iz drugih vzrokov zato, da ga pokonča 4 K, b) dnevna za osnažnika 12 K, za osnažnikovega pomočnika 8 K, c) kot odškodnina za pot one pristojbine, ki se določene pod točko 3.

Cirkovce. V nedeljo, dne 15. t. m. po ranem opravi, je v dverani pri cerkvi ustanovni shod Kmetijske pedružnice. Govori nadrevizor g. Pušenjak. Sprejemanje članov in volitev odbora. — Posestniki, pridite na shod in pristopite k podružnici, gre se za Vašo korist!

Občni zbor. V nedeljo, dne 15. svečana t. l. ob 10 uri dopoldan se vrši v veliki dvorani minoritskega samostana v Ptuj predpripravljeni občini zbor za ustanovitev nakupovalne in prodajalne kmetijske zadruge za ptujski okraj, h kateremu zborovanju vabimo vse ude kmetijskih podružnic oziroma vse iste, ki se za stvar zanimajo. Zveza kmetijskih podružnic za ptujski okraj v Ptuj.

Na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrši dne 2. in 3. marca t. l. tečaj za napravo gnojnišč in gnojničnih jam. Namenjen je ta tečaj kmetovalcem in zidarskim mojstrom, ki se bavijo z zidanjem hlevov in gnojnišč. Ker sta dober gnoj in dobra gnojnica posebno v sedanjih časih, ko ni dobiti umetnih gnojil, največje važnosti za kmetovanje, je želeli, da se udeleži tega tečaja čim več ljudi. Prijave za udeležbo naj se vpošljejo do 25. februarja t. l. ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Na drž. kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel. se bo vršil dne 4. in 5. marca t. l. tečaj za napravo gnojnišč in gnojničnih jam. Tečaja naj bi se udeležili gospodarji in pa zidarski mojstri, ki imajo namen, prevzemati izvršitev takih naprav. Tečaja se zamorejo udeležiti le tisti, ki se pravočasno in sicer najkasneje do 20. februarja 1920 prijavijo podpisanimu ravnateljstvu. Tečaj je brezplačen, pač pa se morajo udeleženci vzdržavati na lastne stroške. Z ozirom na posebno veliko važnost predmeta, od katerega je zelo odvisen napredek našega kmetijstva, se obisk tega tečaja zelo priporoča.

Licitacija gnoja. Dne 7. februarja 1920 ob 9. uri zjutraj se vrši pri upravi Meljske vojašnice licitacija konjske gnoja. Interesenti se naj na omenjeni dan zglasijo v objektu VI. Meljske vojašnice.

Tedenske novice

Dopisnikom. Uredništvo „Gospodarja“ prosi svoje dopisnike, naj pišejo radi in marljivo. Pišite kratko, ker dolgovezni dopisi nam jemljejo preveč prostora. Pišite s črnim, ker naše liste stavijo stavec po neč, ko pisave s svinčnikom niti čitati ni mogoče. Pišite o dogodkih, prireditvah in rečeh, ki se res zanimajo, ne pa o samih osebnostih.

Duhevniške vesti. Župaljo Pameče je dobil tamošnji provizor č. g. Anton Kuhar in jo nastopi 1. marca t. l.

Domovina, osvobodjena in samostojna, ali tako plačujesh? Vse osvoboditelje naših obmejnih krajev kličemo za pričo: G. generala Maistra, dr. Korošca, dr. Verstovška, dr. Rozino in sploh vodilne pristaše vseh strank, vsi poznate osvobodilno, preko prezira smrti hrabro, nadstrankarsko in nesebično delo slovenski javnosti dovolj znanega tajnika Kmetijske Zveze g. Žebota. Svobodni in prosti smo v obmejnem Mariboru, tudi po zaslugah za Jugoslavijo od mladeniške dobe neumorno delujočega g. Žebota. Zasluga g. Žebota za svobodo obmejnih krajev ne more tajiti niti nobeden strankarski nasprotnik. Komaj je minulo dobro leto težko s krvjo plačane in s nepopisno trudapolnim, narodno-budnim delom pridobljene svobode; po enem letu prejel je tudi naš narodni delavec Žebot svoje plačilo od strani našo milo domovino vladujočih liberalcev. Ta nagrada ni bila zlata kolajna, ne kaka pohvala ali priznanje od višje strani, ampak zahrbtna ovadba in preiskovalni zapor. Torej naše voditelje in narodne bojovnike so začeli zapirati liberalci, ki imajo za našo svobodo toliko zasluge kot je črna za nohtom! Kaj bo reklo k tej črno nehvaležni, brezobzirni in surovi aretaciji naše kmetjsko ljudstvo, ki pozna Žebota iz njegovega narodnega delovanja? Liberalce, te nesramne ovaduhe, ki so ljudstvu in naši državi le v škodo, bo sodilo ljudstvo pri prihodnjih volitvah. Liberalni denuncijanti, še boste pomnili, kaj se pravi stegniti z razbojniško roko po možu, ki je žrtvoval vse za svobodo domovine.

Kako je bil aretiran Žebot? Pri obedu iz tega kroga družine: žene in otrok so ga iztrgali po policaju, ki ga je tiral kot kacega tolovaja v zapor, kjer ga tudi niso prejeli z ročnicami. Zakaj je moral Žebot v nebovpijoče krivično pod ključ, o tem še bomo obvestili naše kmetjsko ljudstvo, sedaj še ne smemo, ker se vrše tozadevne preiskave. Te pa vemo, da je naš Žebot nedolžen kot Kriste na križu in da bi spadali bržkone pod ključ njegovi ovaduhi. Po končani razpravi bomo priobčili obe ovadbi. Ljudstvo, čudilo se boš, kako so postopali liberalci z našim voditeljem, katerega je ovadil mož, ki je Mariboru in celemu obmejnemu slovenstvu v napatje in kvar. Med obmejne ovaduhe so prišli kolovodje liberalcev, ki bi radi komandirali našo Jugoslavijo. Ovaduha se boji vsak človek. Liberalnih ovaduhov se bo ognilo in iznebil našo ljudstvo po volitvah.

Kmetje, na dan osvete in maščevanja za krivični zapor vašega prijatelja, učitelja in budilca ne smemo pozabiti! Ta dan maščevanja bo dom občinskih državnoborskih volitev. Naše maščevanje ne bo Jugoslovana nevredni — zapor, ampak trco vsem liberalcem, samostojnim in socialistom iz občinskih odborov in parlamenta. Pred liberalci in ovaduhi naj nas za vedno zavarujejo volitve. Kmetje, toraj na noge, v boj za Kmetjsko zvezo. Zmaga Kmetjske zveze pri prihodnjih volitvah bo naše maščevanje za liberalno ovadustvo in biserna kolajna za krivično trpečega Žebota.

Himen. V Šmartnem na Paki se je poročil Janez Klančnik, iz ugledne družine Pavl-nove, z Angelo Praznik iz Nazarjev. Bilo srečalo!

Bela smrt nam je pobrala iz vrst katoliških mož K. Z. blagega g. Ivana Svete, oskrbnika Kobijeve grajsčine v Kozjem, dne 28. jan. na lovu. Pri padcu se mu je sprožila puška in smrtonosna cevka ga je zadela v levo nogo nad kolonom. Pogreb je bil dne 31. jan. dop. iz hiše žalosti k sv. Emi na pokopališču. Bil je pokojnik blag mož, priljubljen vsepovsod in usmiljen do ubožcev. Pri pogrebu je rosilo oko mnogih revežev za predobrim pokojnikom. Bog mu bodi milostljiv. Zapušča ženo in četrto otrok. Sv. maše zadušnice se bodo brale prihodnji teden. Bodi mu lahka zemlja!

Učiteljsko mesto na pomožni šoli za duševno zaostale učence v Mariboru je zasesti začasno, po zadovoljivem službovanju in prebiti strokovni preskušnji tudi stalno. Plača je urejena kakor za učitelje na mešč. šolah. Pravilno opremljene prošnje se naj vložijo predpisanim potem do 18. svečana t. l. na mestni šol. svet v Mariboru.

Na trirazredni ljudski šoli v Šmartnem pri Gornjemgradu že tri mesece ni nobene učiteljske moči, prosimo višji šolski svet, naj blagevoli za

isto poskrbeti, da ne bo preveč trpela izobrazba šolskih otrok.

Č. k. Gašpar Zrnko, sedaj župnik v Hajdini, je daroval za šolske potrebščine puščavskih otrok 100 K, za kar blagemu dobrotniku in ljubitelju otrok izreka žolsko vodstvo v imenu istih nar-toplejšo zahvalo.

Dijaški kuhinji v Celju je poslal g. prof. B. Terstenjak, vojni nadkurat v Mariboru 206 K, katere vsota se je nakurala o priliki pogreba g. kanonika dr. Suhača pri Sv. Ani na Kremberga, dne 24. I. Srčna hvala!

Za invalide. Ministrski svet v Beogradu je dovolil za preskrbo invalidov kredit 25 milijonov dinarjev mesečno. S to svoto bi se naj regulirale invalid-dne doklade in pokojnine vdovam ter sirotam padlih vojakov. V Srbiji se bodo izplačevale te doklade v dinarjih, pri nas pa v kronah. Vsa skrb za invalide bo odslej osredotočena v ministrstvu za socialno skrb ki se bo imenovalo od sedaj za naprej: ministrstvo za socialno politiko in invalide.

Orlovski izobraževalni in televadni tečaj v Ljutomeru se vrši od 7. do 10. februarja v telovadnici ljudske šole. Spored: **Telovadba** vsak dan, vmes govori v soboto ob 3. uri popoldne g. Meze: Orel, praktični katolik, v ponedeljek g. Vl. Pušenjak: Orel, združništvo, g. kaplan Živornik: Orel in politične stranke. Ob priliki tečaja se bo vršil vzorni fantovski večer in pa občno okrožje. — Vsak odsek ima dolžnost poslati na tečaj vsaj 2 člana svojega vaditeljskega zbora. Župni uradi se naprošajo, da pošljejo na tečaj istotako vsaj 2 fanta in svoje župnije. Ni potreba fantom iz krajev, kjer se ni odseka, kako predznanje o telovadbi, ker bo tečaj razdeljen v dva oddelka: začetniki in izvežbani telovadci. Udeleženci naj javijo svojo udeležbo br. predsedniku Dragu Novaku v Ljutomeru. Priglasenec je preskrbljeno stanovanje, torej ni nobenih težav. Udeleženci morajo ostati na tečaju ves čas, vsako premenjevanje je popolnoma nedopustno. Bratje, pridite!

Orlovski telovadni in izobraževalni tečaj za Prekmurje v Beltincih. Telovadni tečaj se je vršil od 26. do 31. januarja. Udeležilo se ga je 33 fantov iz različnih krajev v Prekmurju. Nedelja in Svečnica sta služila za splošen izobraževalni tečaj in so bili zato sklicani voditelji kmetijskih organizacij v Prekmurju. Dvorana v Malem gradu je bila polna. Govorili so: brat Jože Pirc, Drago Novak, Vlado Pušenjak, dr. Hohnjec in dr. Slavič. Na Svečnico je bilo obenem zborovanje vseh odsekov in volitev okrožnega predsedstva. Nov odsek se je ustanovil v Bogajini (32 članov). Sestavili so se odbori za ustanovitev odsekov v Beltincih, Adrijaneh in Garičanih.

Razgled po svetu.

Za versko šolo. Francoska vlada je pozvala starše šolobveznih otrok v Alzaciji-Loreni, naj glasujejo, kako šolo hočejo imeti. Velikna delegacija je sedaj javila izid glasovanja generalnemu komisarju republike v Štrasburgu. V Alzaciji je 225.000, v Loreni pa 104.780 podpisov za versko šolo. Osemdeset odstotkov staršev katoliške veroizpovedi se je izjavilo za popolno versko šolo.

Ženska poslanik Rusije v Rimu. Ruska sovjetska vlada je imenovala za zastopnika ali poslanika Rusije v Rimu znano socialistinjo Balakiref. Napad na ministra Erzbergerja. Dne 26. januarja je v Moabitu na Nemškem dvoraku ustreliš iz samokresa nek prenapet nemški nacionalcec po imenu Hirschfeld na ministra Erzbergerja, ki je član katoliškega centra in ki se je veliko trudil za mir, kar pa umevno nemškimi nacionalcem ni bilo všeč. Minister je močno ranjen, napadalec so pa prešli.

Dunajske mestne prodajalne oblegale 50.000 oseb. Dne 24. januarja je dobil Dunaj iz Jugoslavije 25.000 kg. svinjetine, 1370 kg klobas ter večje število ovac, koz in telet. Ljudje so se že ob 1. uri zjutraj nastavljali pred mestnimi prodajalnami. Ob 5. uri zjutraj je že nad 50.000 Dunajčanov oblegalo mestne prodajalne. 200 policajev je vzdrževalo red, a kljub temu se je pripetilo 30 žepnih tatvin.

„Novara.“ Nekdanja avstrijska bojna ladja Novara se je potopila iz neznanega vzroka v italijanski luki v Brindisi.

Madžarska zarota v Baranji. Naše oblasti so izsledile v Baranji madžarsko zaroto bele garde. Našli so zakopano strelnico in 250 vojaških pušk in ogromno množino streliva. Pri pečurških prebivalcih so našli dosedaj nad 600 komadov raznega orožja z naboji. Aretiranih je bilo več oseb. Vsi aretiranci so priznali svojo krivdo in razkrili so marsikaj o tej madžarski zaroti.

Zdravilno sredstvo proti španski bolezni. V Argentini, kjer je lani posebno hudo razsajala španska bolezen, je nek tamošnji zdravnik iznašel sledečo novo zdravilno sredstvo proti španski bolezni: Na dan se vlije trikrat po 20 do 30 kapljic jod-tinkture v

kozarec vina in sicer za odraslene osebe, za otroke pa samo 5 do 10 kapljic. O tem zdravilnem sredstvu se zatrjuje, da je najboljsje sredstvo zoper to novo hudo bolezen.

Nov serum proti influenci. Iz Pariza se poroča, da je ondotni zdravnik dr. Folley izumil sredstvo ali serum proti influenci, ki se v zadnjem času zopet močno pojavlja po vsej Evropi.

V sanjah ustrelil svojo ženo. Večkratni milijonar James Sapienza v Irvingtonu v Severni Ameriki je prejel v zadnjih mesecih več grozljivih pisem od zveze roparjev, imenovana „črna roka“, v katerih se mu je zagrozilo, da mu bodo umorili njegovo dve leti staro hčerko, če ne položi na določeno mesto neko zahtevano svoto kot odkupnino. Moža, ki je živel s svojo ženo v srečnem zakonu, so grozilna pisma silno razburila. Neko noč plane v sanjah kvišku — sanjalo se mu je, da sta udrla v sobo dva roparja — vzame nabasani samokres izpod zglavnika ter ustrelil. Se le ko je počil strel, se je začel zavedati, je prižgal luč ter se prepričal, da je v svojih sanjah ustrelil brez povoda. Toda glej grozo! Krogla je zadela njegovo spečo ženo v glavo in jo pri prici usmrtila. Iz rane je še tekla kri. Nesrečnež je duševno in telesno popolnoma potrt.

Židovska nevarnost. Po vseh mestih Jugoslavije, ki imajo upanje, da postanejo močna trgovska in industrijalna središča, razvijajo židje silno kolonizacijsko gibanje. Predvsem po Hrvaškem, zlasti v Zagrebu, pa tudi v Sloveniji. Vse gospodarsko, prosvetno in socialno življenje v Jugoslaviji hočejo prevzeti. V naši državi, ki še stoji pred mogočnim gospodarskim razvojem, pričakujejo bogatega plena. Za židje je značilna sprememba imena in vere. Znano je, kako je na Češkem ob razsulu Avstrije kar prvi dan več tisoč židov spremenilo svoja izrazita židovska imena v najbolj narodna rodbinska imena. Isti pojav na Madžarskem, kjer so židje ravno s tem spravili madžarsko narodnost na slab glas. Tudi v Jugoslaviji je postala sprememba židovskih imen stalna rubrika v službenih novinah. Drugo, kar tudi služi židom, je sprememba vere. Žid sprejme čisto drugo vero, pri tem pa ostane se nadalje v židovski organizaciji; tak krščen žid je navadno samo predstražo, ogleduh nekrščenih drugov! Židovstvo s svojo silno organizacijo je za Jugoslavijo velika nevarnost. Upropastilo je že močnejše, odpornejše narode, nego smo mi. Rusija in Madžarska sta nam svareč zgled! Država je dolžna zlasti naše narodno gospodarstvo čuvati pred židovskimi paraziti. In sami se moramo postaviti v bran z močno in čvrsto združeno organizacijo!

Stoletnica cigarete. Pred sto leti je bila cigareta po evropskih deželah skoro nepoznana stvar — poznali so jo le diplomatje in visoko plemstvo. Izdelovati jo je začel v Hamburgu neki pošten trgovec, ki je dolgo živel v Srednji Ameriki. Splošno poznana v Evropi je postala cigareta po francoskih četah, ki so se pod Napoleonom borile na Španskem, se seznanile s cigareto in se naučile delati jo. Povrnivši se iz Španske, so se razteple po Franciji in Nemčiji. Tako se je uživanje cigarete razširilo, tako, da se danes naslanjajo ž njo milijoni, ki so postali pravi nje sužnji. Saj jej nje slavitelji pripisujejo lastnosti zdravila za najrazličnejše bolezni. Kdor duševno dela, mu je v podbudo; sanjača odvajava v kraljestvo fantazije, razburjenca blaži živce, zaljubljenca daja korajžo, da si upa govoriti; temu omamlja skrbi, a drugemu ubija živce pri zobobolu; največji užitek pa daja po obedu pri črni kavi. Tako — govore namreč ne vemo pa, ali je vedno tako. Danes spada cigareta vsled dogodkov med tiste predmete, ki se težko dobivajo. Kadilec ima ž njo svoj križ kakor ženska z nakupovanjem mleka. Drenjati se mora okoli tobakarn. Poprej si kar skočil v tobakarno in dobil, kar si želel: memfis, šport, egipčevske, princeze... Danes pa ne teh in ne onih, marveč obžalujoče skomiganje prodajalke z rameni. Eh, da, sto let cigarete...

Dopisi.

Jarenina. Velike upe so stavili nekateri v naši župniji na „Samostojno“ kmetijsko stranko, k jo pri nas vsiljuje znani Mermolja. Več nas je bilo takih, ki smo se dali naplahtati od tega človeka, a razun kakih treh, smo se vsi spame-to vali. Kaj nam niso Mermoljevci vsega obljubili! Drva, steljo, gozdove in boljše zlate čase nam je obljuboval Mermolja, a zima je tukaj. Mermolja pa še nam, ki smo se mu tistokrat zapisali, ni skomandiral ne graščinskih in dekanovih gozdov, ne drv za nas premrzle samostojneže, ne stelje za konje in prašiče članov Samostojne. Mi Jareninčani smo spoznali — hvala Bogu še dovolj zgodaj — da je Mermolja „Samostojna kmetijska stranka“ sama farbarija. Odprle so se nam oči, da je Samostojna res samo otrok stare liberalne stranke. Liberalci, socialni demokratje, nemškutarji in Samostojna gredo roko v roki proti krščanski stranki. V Ljubljani se veže Mermolja z liberalnimi glavači, dr. Žerjavu, ki je danes vodja vseh zagrizenih liberalcev, se klanjajo Mermoljevci globoko do tal. Zatorej smo se Jareninčani zopet povrnili v

tabor naše stare Kmetijske Zveze. Preroki od Samostojne, ki bi radi delali zgago in prepri med nami, ki nam priporočajo naj posekamo vinsko trto in namesto nje sadimo črešnje, bodo morali pobrati svoja šila in kopita. Naj gre Mermolja organizirati nazaj na Goriško slovenske kmete proti Italijanom. Če ima korajžo! — Jareninčan, ki je bil 2 meseca zapisan pri Samostojni.

Sv. Lenart v Slov. gor. Advokat dr. Gorišek se peha sedaj za Samostojno kmetijsko stranko. Rad bi jo pri nas spravil na noge. Pa ne gre. Nedavno je v svojo pisarno povabil župane iz sosednih krajev, češ, da naj pridejo vsak v svoji zadevi. Kaj ima dr. Gorišek vabiti naše župane? Kdo mu daje to pravico? Zato pa bodo naši župani in sploh naši ljudje vsako tako povabilo Goriškovo vrgli v ogenj ali pa kam drugam, namreč tje, kamor spada dr. Gorišek, naših kmetov ne bo dobil na vrstico. Liberalci ne zasluzi niti trohice političnega zaupanja našega poštenega kmeta. Kmetje, obračajte se po navet edinole h Kmetijski Zvezi!

Ribnica na Pchorju. V nedeljo 18./I. so imeli naši rdečkarji svoj „ljudski“ shod. Bilo je čisto po „Naprejevem“ muštru. Mialili smo, da bo g. govornik iz Maribora malo potolažil svoje nezadovoljneže, ki se hudujejo nad tem, da jim je izginilo iz blagajne, kakor se sliši, bogvekam celih 800 K, da jim bo povedal, kako nobel živijo njihovi generali: Kristan, Bugšek in Korač, in jim prinesel veselo vest, da bo čez en teden vsega dovolj. A nič takega. Veste kaj je bilo? Laž, kletev, zavijanje in zmerjanje. Nam poslušalcem se je zdelo, da imamo kakega črnega iz pekla med seboj. Govornik je na tem shodu lagal, to mu je tudi povedal Arliški gerent. On je hujskal proti duhovščini, da še več, hujskal proti naši državi. Očital je naši katoliški stranki, da je preveč patrijotična. V čast si štejemo in veselimo se na to spoznanje. Ne tajimo tega, četudi nismo državotvorna stranka, kakor ste vi rdčmani. In vendar smo veseli tega shoda tudi mi. Maršikteremu zaslepljencu so se odprle oči. Z gajusom in studom se je obrnil proč, pljunil od sebe, kakor da bi se bal te grdobije ter dejal: Nikdar več k socijem; a tudi volil ne bom z njimi. Govorniku iz Maribora povemo, da še Ribničani niso tako pokvarjeni kakor si misli, ker so globoke verskega prepričanja. Oni so sedaj spoznali, da je za nje edinoprava stranka „Kmetijska zveza“, ki temelji na krščanskih načelih. O shodu Kmetijske zveze, ki smo ga imeli 1. februarja, poročamo na drugem mestu.

Remšnik. Remšničani! Sedaj nas čakajo zlati časi! Bivši štajercijanec in naročnik vseh mogočih najbolj zagrizenih nemških listov, privandranec Ravš, leta po naši občini, ter vsiljuje ljudem priglasnice „Samostojne“, češ: že ime samo kaže, da je ta stranka res nekaj vredna in le po njej pridete do vaših kmetijskih pravic. Potem ima še nekaj priimkov za KZ, pa je njegove učenosti konec. To se je menda naučil nekje iz knjige. Toda g. Ravš, ker niste Remšničani, temveč privandranec, in ne poznate naših razmer, radi tega vam damo samo dober nasvet in sicer: Z vašimi mastnimi in zamazanimi priglasnicami rajši kolovratite nazaj v svoj rojstni kraj, drugače bi nam ne bilo mogoče čestitat k uspehu. Ravno isto svetujemo g. gerentu Kaiserju, za „Kmetijski list“ agitirajte med svojimi rojaki, boste imeli sigurno več uspeha! Za nas ima vaš rog prehrpav glas, torej je škoda, da se napanjate. Da bi pa taki le gospodje metali celo naše govornike raz odra, kakor so se izrazili, je pa že celo smešno. Gospoda slavna! Mirno kri ali pa šila in kopita zopet v koš in hajamo od kod smo prišli!

Iz ptujskega okraja. Po celem našem okrajnem glavarstvu se je začelo živahno gibanje. Živinski mešetarji, nakupovalci živine za časa stare Avstrije, razni komisarji in zaupniki in cenilci, krčmarji in kramarji, so prilezli zopet na svetlo in začeli so laziti okoli kmetov, kakor med vojsko. Kmetje pa se vprašujejo! Kaj pa pomeni to? Ali bo zopet vojska, da letajo ti ptiči po naših vaseh? — Vojska bo, vojska! Toda sedaj ne hodijo ti gospodje rekvirirat kmetijske živine, žita in zrnja, slame in sena, ampak hodijo za — kmetijskimi glasi, ker se bližajo občinske volitve. Kmetje! Skrijte svoje glase! Ne dajte jih tem „starim znancem“, ki se hočejo sedaj spraviti na razne — stolce z Vašo pomočjo, kakor so si prej napolnili žepe

z vašim blagom! Bratje pozor! Proč s samostojnimi, socialdemokratskimi in liberalnimi mešetarji! Kmet.

Iz konjiškega okraja. Naš okraj v prelepi dravinjski dolini se nahaja v tako ebupnem gospodarskem stanju, kakor malokateri na Slovenskem Štajerskem. Lanska letina je bila skrajno slaba, a davčni vijak deluje izvanredno neumorno. Živil še sedaj zelo primanjkuje. Kako skrbi za naš okraj nekdanja liberalna vlada, katera je sestavljena iz raznih laži-demokratov, je dovolj, ako omenimo, da že od meseca oktobra lanskega leta nismo dobili nič sladkorja, skoro nič soli, a petrolej poznamo le še po imenu. Liberalcem, samostojnejšem in socialnim demokratom povemo na glas, da bomo na dan volitev z glasovnicami v rokah z njimi temeljito obračunali!

Laporje. V naši župniji v Laporju je hotela zborovati Samostojna, pa ni. Prišel je Kresnik in nekaj Črešnjevskih štajercijancev; naši vrli možje in dekleta so Kresnika ugnali, tako da si ni upal kot govornik nastopiti — ne on, ne drugi! Stari Kresnik — pri „Samostojni“! Bil je nekdanj Slovenec; bil je že socialdemokrat, najdalj pa štajercijanec in se je obešal za škrice Orniku in Stigerju in sedaj se je naenkrat spomnil, da je samostojni kmet! Kresnik je v družbi Stigerja in drugih bil kriv, da so naši ljudje toliko trpeli po ječah; Kresnik je hodil k cesarju na Dunaj tožit naše pošteno ljudstvo — ta človek, ki ima vse drugo, samo tega ne, kar diči moža — ta sedaj obeta kmetu nebesa! Glej Ludvik, v Laporju ni za tebe, dobro, saj si se že tolikokrat prepričal! Kadar še prideš, pa bo še slabše! Mi se pa čudimo, da naš trgovec in krčmar Krošelj takim ljudem, ki pridejo nemir delat, odpira vrata! Si bomo zapomnili! Naj le Kresnik hodi k njemu, bomo videli, koliko bo skupil!

Ponikva ob j. ž. Tukajšnji „Samostojni“ so naredili že kompromis s socialnimi demokratii za bodoče občinske volitve. Postavili so skupno listo kandidatov, med njimi voditelje socialdemokratske stranke železničarjev, „Samostojna“ se kaže vedno v lepši luči. Sovraštvo proti katoliški ljudski stranki jo tira v objem socialistov, najzagrizenejših nasprotnikov kmeta in katoliške cerkve.

Petrovče pri Celju. Samevajoč klicar v stolpu Petrovske Matere Božje je dobil dva nova bronasta tovariša. 18. januarja sta došla iz Ljubljane zalo ovenčana zvana na okrašenih vozovih obzvokih godbe, spremljana od belooblečenih petrovških deklet. Neštevilna množica ljudstva je prihitela iz bližnjih vasi gledat ta slovesni sprevod in marsikteremu gledalcu so zaigrale solze v očeh, ginjenost in radost je prevevala srca vseh. Očividni blagoslov božji in naklonjenost Matere Božje sta spremljala vse prizadevanje skupno okoli 1800 kg težka zvonova, ki stameta blizu 90.000 K. Kajti komaj je preteklo okoli 3 mesece, odkar se je začelo zbirati prispevke, in danes že delata v zračnih linah nova dva tovariša družbotožnemu osamljencu. Dne 2. svečana, na Marijina praznik sta se prvokrat oglasila v čast Bogu — kralju, ta dan v petrovški cerkvi v Najsv. zakramentu k javni molitvi izpostavljenemu in v proslavo petrovške Matere Božje, in njun polni glas je odmeval tje do zadnje hiše v prelepi prostrani žalski župniji.

Prireditve.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 8. t. m. priredi „Izobraževalno društvo“ predpustno veselico z igrama „Krivoprisežnik“ in „Pravica se je izkazala“. Začetek ob 3. pop. v društvenem domu. Sosedni vlnudno vabljeni v naš krog, da se malo razvedrite ter prav od srca nasmejite!

Kolektivna zadruga obrtnikov v Brežicah ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 8. svečana ob 14. uri v prostorih prejšnjega „Nemškega doma“ (gostilna Deng) v Brežicah. Tovariši, vsi na zborovanje! Odbor.

Izobraževalno društvo na Remšniku priredi v nedeljo 15. t. m. ob pol treh pop. v gostilni pri virtu igro „Strahovi“. Na vzporedu so govori, deklamacije, petje in tombola. Čisti dobiček je namenjen ubogim šolarjem.

Celje. Shod ženske zveze se je moral preložit na nedeljo, dne 8. svečana, ker hočejo naša vrla dekleta razveseliti udeležnike s trodejansko igro „Svoje glavna Minka“! Združili bomo poučno z zabavnim. Pridite!

Mala naznanila.

Kupimo prazne vreče.
Ponudbe na „Balkan“
trg. šped. in komis. del.
družba v Mariboru. 71

Ovčje volno
kupi Henrik Primus, trgovec
v Mariboru, Tržaška cesta 25. 12

Sprejme se učence poštenih staršev, čvrste postave, kateri imajo veselje do pekarske obrti, pri Francu Teržan, pek, Petrovce pri Celju. 65

Dobro biale kelle vsako množino kupi Lovrec, Maribor, Kasinogasse 2. 60

Izgubila se je železniška legitimacija na postaji Maribor 17. jan. Prosim, pošteni najditelj naj jo pošle proti lepi nagradi na naslov: Roza Ratsj pošta Poljčane. 74

Viačkar, se sprejme pod ugodnimi pogoji takoj pri, Fani Nasso, Lajtersberg pri Mariboru za Glavnim kolodvorom. Tam se sprejmejo tudi delavci za vinograd proti dobremu plačilu 73

Konzumno društvo sa ptajski pol. okraj v Ptaju bo prodajalo 18. februarja 1920 ob 10. uri dop. na javni dražbi v bivši oddajalnici živil na Ormoški cesti podle, stelaže, mize, rasne zaboje in druge reči in vahi vse interese k dražbi. 81

Prodajam posestvo v lepem kraju, solinena lega, vinograd, mlad sadonosecnik, njiva, hram novo zidan, vse v dobrem stanju, 1 konj, par krav, se proda zaradi preselitve. Viniška gora 21, Sv. Peter pri Mariboru. 79

Prodajam ročni mlin, primeren za gepelj in vodno moč. Oglasiti se je pri Janezu Klobasa, Zitnice, Sv. Jurij v Sl. gor. 82

Kateri osamel stariši si žele ljubljive iz skrbne opore na stare dni in preskrbijo ob enem istako osamelo starejo dekle s stalnim domom. Ima svoje pohištvo, dosti obleke in druge oprave tudi nekaj dete, samo nikakšnega doma. 78

Dekla se sprejme v Hočah. Ponudbe „Dekla“ poštnoležeče Hoče 101. 97

Majster s tremi delavskimi močmi išče službe. Reiter Alojz, Dolgoše 46. Maribor. 96

Proda se lepa suknja za celo moško obleko. Tegetth fova ulice 12, Maribor. Marija Filipič. 95

Opokarski majster sprejme delavce za izdelovanje opeke na skort od 1000 komadov 50 K. in hrano, ali pa hrano pri kmetu in 500-550 K. mesečne plače. Naslov Karel De Mon s, Žerjavci Sv. Lenart v Slov. goricah. 89

Oskrbnica z deklico in fantom išče službe na manjšem posestvu. Več pove Urša Verbančič, Nasova 41, Sv. Ana na Kremsbergu. 85

Dehlna ali kuharica, katera bi imela veselje za vodstvo gospodinstva ozir. pomožnica gospodinjice na deželi se išče za takoj proti dobri plači. Marija Humer Polšak, pošta Litijska Jugoslavija. 101

Slep igralec z lajnaci, imajoč potovanjsko pravico za celo Jugoslavijo, išče 40 do 50 let staro, pridno in nezakazovano spremljevalko. Naslov se izve v papirni trgovini Schmid platz 1, Maribor. 98

Mlin vsemem v najem na dva ali tri tečaje. Ivan Lampret, pošta Selnica ob Dravi. 100

Kovaški majster išče kovačijo v najem v mariborski okolici. Ponudbe na upravnistvo. 96

Veliko izbire blaga za poletje priporoča, Franc Senčar, trgovec Mala Nedelja. 94

Neoženjen vrtnar v najlepših letih išče 1. oral zemlje v bližini Maribora za vrtnarijo v najem, tudi s kompanijom. Ponudbe na vrtnar pri Kulmer Sestine pri Zagrebu. 98

Ana Jurca iz Borovnice na Notranjskem, ki je prišla po opravih v Maribor, je izgubila na poti iz mestnega kolodv. v samostan Solskih sester torbico. V njej je imela večjo vsoto denarja, železnico kakršno dobe le železničarji in njih družine, nekaj pisem in drugih listin. Imenovana vlnudno prosil, najdenec prinese torbo v zavod Solskih sester, Smidererjeva ulica št. 15. 89

Iščem v najem gostilno ali pa majhno posestvo. Ponudbe na upravnistvo. 92

Odeja, posoda za mast, omara za obleko in dečja posteljica se odda za mast in druga živila. Pliš-odeja za potovanje na prodaj. Naslov: Kaiserstrasse 16, II. nadstr. Maribor. 91

Pri lastelinstvu Mivkovec sprejme se jeden majer z 2 do 3 večjimi delavskimi močmi, tudi jeden šater (samski). Pisma na upravo vlastelinstva Mivkovec, pošta Sv. Križ Zavzetje, Hrvatsko. 90

Majerja s 3 delavskimi močmi, kateri dobro razumejo malo posestvo obdelovati, sprejme Janez Janšnik v Sp. Sv. Kungoti pri Mariboru. 86

Dobro kisel zelje kupi po najboljši ceni Lovrec, Maribor, Kasinogasse 2 pri stolni cerkvi. 88

Pohištvo dobro ohranjeno se proda. Magdalenska ulica 17 Maribor. 87

XXXXXXXXXXXX

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki pozor!

Trgovina z vinom

Oset & Cajnko, Slov. Gradec

Naznanjava, da imamo veliko zalogo najboljšega sortiranega vina kakor: muškatele, rizling, šipon, burgundec, portugiser, silhar, pristnega ljutomerečana, pekrčana, haložana, bizelčana ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

Kupujeteva:

iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah.

Vino v steklenicah (buteljke).

Razpošiljanje vina v sodih od 50 l naprej.

Se priporoča

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

! Novosti za neveste! POZOR!

Ne zamudite prilike si ogledati ravnokar novo došlo zalogo raznega manufakturnega blaga, pri tvrtki:

Sirec & Drogenik, Celje
Krekov trg šte. 3

POZOR!

Velika izbira svilenih robcev.

! APNO! iz Zagorja

ravnokar došlo. — V zalogi tudi razni izdelki iz cementsa.

C. Pickl, Maribor,
Volksgrabenstrasse 27.

POZOR.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel glavni zastop

Vsajemne zavarovalnice

banke „SLAVIJE“ v Pragi

za sodnijske okraje:

Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Maribreg in Slov. Gradec 1

ter prosim, da se interese ti tozadevno obračajo za pojasnila na spodnji naslov: Zavarovalnica sprejema vsa zavarovanja kakor, proti požaru, vlamu in življenju po najnižji ceni ter se slav. občinstvu najtopleje priporoča. Spoštovanjem

Martin Stadler, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Mariboru, Vetrinjska ul. 30.

Slovenski slaščičar MILAN KOSER: MARIBOR

Grajski trg

se priporoča cenjenemu občinstvu v poset in za naročila finega in navadnega peciva in slaščic za gostije in domače potrebe. 1650

Zavarovanje

zoper škodo po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, povzročeno po požaru je ljubljanska 1568

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obmejne kraje je v Celju (Breg); v Mariboru daje pojasnila zastopstvo „Vzajemne“ v pisarni Augasse št. 10; v Kamnici pri Mariboru pa v pisarni Posojilnice. Jugoslovani, zavarujte se pri domači zavarovalnici.

Združene veletrgovine ANTON KOLENC, ELSBACHER CVENKEL IN RAVNIKAR v CELJU

se priporočajo k nakupu na debelo žita, mlevskih izdelkov, kolonijalnega in raznovrstnega tu- in inozemskega blaga.

Točasno imamo oddati: fini špirit, milo, oves, svinjsko mast in kisovo kislino. 63

„IDEAL“

Fran Josipa cesta 9 Maribor Vetrinjska ulica 16

Pralnica, Svetlobikalnica Čistilnica

za ženske in moške obleke. Vodstvo odlikovano na razstavi v Parizu 1914.

Potrebujete trpežne ? čevlje?

Potem si oglejte veliko zalogo pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne čevlje, po najnižji ceni tako tudi galanterijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Postrežba točna! Gene brez konkurence!

Ivan Hajny, zaloga poljedeljskih strojev v Mariboru, Tegetthofova cesta št. 45 nasproti glavnemu kolodvoru priporoča cenjenim posestnikom sledeče stroje, kateri se nahajajo v zalogi, v nakup: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne mline, stiskalnice, drobilne mline, travniške brane, izvrstno pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 160 litrov.

Nadalje priporočam stalne in prevozne motorje, čistilne mlatilnice in druge potrebščine. Ker se mora s tem računati, da bodo cene zopet poskočile, bi bilo v lastnem interesu vsakega posestnika, da si nabavi prej ko mogoče stroje, katere potrebuje za prihodnje leto. — Preskrbim tudi slamoreznične nože po dnevni ceni. Postrežba točna. Na dopise se takoj odgovorja. 528

Pšenične otrobe v vsaki množini tudi

cele vagone se dobivajo pri tvrdki

Ferdo Sert, uvoz in izvoz Maribor, Koroška cesta št. 21

Karel Kocijančič
kamnoseška industrijska
obit v Mariboru
Schillerjeva ulica 25

priporoča svojo zelo bogato zalogo v žrkih, nagrobnih spomenikov, ploščah za umivalne mize in za pohištvo, vsa betonska in podobarska dela. Prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča cerkvena dela kot oltarje, prižnice, ter sploh vsa cerkvena dela v kamnu, kot svedoči mariborska francišanska cerkev. Ves obrat na stroje! Lastni kamenolom pri Slov. Bistrici, industrija za granit, mramor in slenyt. 1664-424

Slovenci širite naše liste!

Nova smrt

za podgane in miši, katere se zamore popolnoma in zanesljivo zatreti le z novo 10 let rabljivo iznajdbo avtomatična past „Samostavljanke“ v eni noči se lahko vjame 20-30 miši ali podgan. Za uspeh jamčijo mnogobrojna priznanilna pisma. Cena z navodilom za 1 kom. I. vrste nekoliko večji K 25 II vrste malo manjši K 16. Cenjena naročila se prosijo pod „Samostavljanke“

Informa-
ni zavod **Drago Beseljak**
LJUBLJANA, Cankarjevo nabr. 5.

Vinogradniki pozor!

**Na suho cepljene trte so na-
predaj**

in sicer najbolj rodovitne vrste. Trte so cepljene na podlagi „Rip. portalis“ in na „Goethe“ št. 9. V zalogi je tudi necepljena ukoreninjena bela šmarnica. Cene trtam po dogovoru.

Cepljene trte prodaja

Franc Slodnjak, trtnar pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gor. pošta **Juršinci pri Ptuj, Stejersko.**

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo proti do-
bremu zaslužku. **Cirilova tiskarna.**

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

F. Z. Z. N. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

**Obrestuje hranilne
vlege po 3 odstot.**

Daje posojila pod ugodnimi
pogoji na vknjižbo, po-
:: roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje, vsak dan
od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne

Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure

Izjava.

S privoljenjem narodnih krogov v Hrastniku in Dolu se mi je dovolilo začasno bivanje v Hrastniku. Lojalno se zavežem s svojo častno besedo, da ne bom več zagrešil nikakršnih političnih in osebnih napadov, kakor se je to v prejšnji dobi zgodilo.

V Laškem, dne 12. jan. 1920.

Herman Stadelbauer,*
uradnik steklarne v Hrastniku.

* Pripomba uredništva: Kakor bo še nekaterim v spominu, je bil Stadelbauer po prevratu izgnan iz Jugoslavije vsled svojih obilnih grehov, ki jih je zagrešil proti Slovincem.

ZAHVALA.

Potrži vsled velike žalosti nad prebridko izgubo našega preblagega soproga in očeta

Jožefa Cafuta
vlastnopolnega v Dravcih

izrekamo prisrčno zahvalo vsem dragim prijateljem in zaancem, kakor tudi č. duhovščini iz Sv. Vida pri Ptuj in iz Hajdina, ki so rajnkega spremili k zadnjemu počitku!

Zahvaljujemo se še posebej č. vojnemu kuratu g. Mlakerju za gniljivi nagrobni govor.

Dravci, dne 30. prosinca 1920.

**Žalujoča soproga z rodbino Cafuta,
Windiš in Burg.**

Najnovejše! Sv. Evangeliji in Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozdej še niso imeli. Obsega vse evangelije in dejanje apostolov z razlago. Oblika molitvenika lična. Vezava prikupljiva. Cena s poštnino vred K 6'90. :: Naroči se v

tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slovinci! Sežite po znameniti knjigi!

Odvetnik

dr. Andrej Veble

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno pri **Sv. Lenartu v Sl. g.**
(v posojilniški hiši, I. nadstropje). 515

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

KOROŠKA CESTA ST. 5

priporoča raznovrstne tiskovine za žup-
nijske, občinske, šolske in posojilniške
urade, vizitnice, lepake, letake, vabila,
račune, zavitke, poročne kartice - sploh
vse v tiskarsko obrt spadajočo delo.

CENE ZMERNE!!!!

POSTREŽBA TOČNA!